

Raport o stanie województwa kujawsko-pomorskiego w 2020 roku

Podsumowanie działalności
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w 2020 roku

Wprowadzenie – podstawa prawna i metodyka prac nad *Raportem*

***Raport* sporządzany jest na podstawie art. 34a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa i obejmuje podsumowanie działalności Zarządu Województwa w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Sejmiku Województwa i budżetu obywatelskiego.**

Zawartość *Raportu* wynika z ustawy o samorządzie województwa oraz z uchwały nr III/74/19 Sejmiku Województwa, która określa jego szczegółowy zakres.

Tegoroczny *Raport* stanowi **trzecią edycję** tego rodzaju opracowania i jest **ostatnim raportem**, prezentującym informacje w zakresie realizacji ustaleń *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+*, gdyż z końcem 2020 r. została przyjęta nowa strategia rozwoju województwa i to ona będzie przedmiotem sprawozdawczości w kolejnych latach.

W stosunku do raportu ubiegłorocznego, zasadniczym zmianom nie uległa konstrukcja dokumentu oraz przyjęty sposób charakterystyki poszczególnych zagadnień. **Nowy element** w treści dokumentu stanowią komentarze, zawierające **informacje o oddziaływaniu pandemii Covid-19** na organizację i stopień realizacji określonych działań przez Zarząd Województwa w 2020 roku.

Informacja o pracy Zarządu Województwa – w zakresie wykonywania uchwał

Działania Zarządu Województwa w 2020 r. w zakresie wykonywania uchwał Sejmiku Województwa

W 2020 roku Zarząd Województwa odbył **52 posiedzenia**, na których podjął łącznie **2 306 uchwał**, z czego **418** wynikało z realizacji uchwał Sejmiku Województwa.

Była to realizacja uchwał Sejmiku Województwa z 2020 r., ale przede wszystkim z lat wcześniejszych.

Uchwały Sejmiku Województwa delegujące zadania na Zarząd Województwa podejmowano w dziedzinach:

- budżet – 23 uchwały,
- edukacja i wychowanie – 88 uchwał,
- infrastruktura drogowa – 40 uchwał,
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 137 uchwały,
- ochrona środowiska – 12 uchwał,
- sport i turystyka – 27 uchwał,
- opieka społeczna – 16 uchwał,
- zdrowie – 46 uchwał,
- formalne i inne – 29 uchwał.

Informacja o pracy Zarządu Województwa – w zakresie wykonywania uchwał

Informacja o uchwałach Sejmiku Województwa z 2020 r. delegujących zadania na Zarząd Województwa i Marszałka Województwa

W 2020 roku Sejmik Województwa odbył **14 sesji**, na których podjął łącznie **133 uchwały**.

Z czego:

- 107 uchwał – powierzono do realizacji Zarządowi Województwa,
- 5 uchwał – powierzono do realizacji Marszałkowi Województwa,
- 19 uchwał – powierzono Przewodniczącej Sejmiku Województwa,
- 1 uchwałę – skierowano do realizacji zarówno Marszałkowi Województwa jak i Przewodniczącej Sejmiku,
- 1 uchwałę – Komisji Rewizyjnej.

Zadania powierzone **Zarządowi Województwa** odnosiły się do zagadnień ochrony środowiska, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, transportu zbiorowego i dróg publicznych, sportu, edukacji i kształcenia, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, gospodarki finansowej, jak również opracowywania i przyjęcia dokumentów strategicznych.

Marszałek Województwa został wskazany do realizacji uchwał powołujących rady społeczne i ich przedstawicieli oraz uchwały dot. skargi na uchwałę dotyczącą obszaru chronionego krajobrazu.

Ogólna ocena stanu realizacji *Założeń polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020*

W ramach **ZIT**, łącznie do końca 2020 r. **podpisano 331 umów** (w 2020 r. zawarto 52 umowy) **o wartości dofinansowania ponad 618 mln zł**. W efekcie poziom wykorzystania alokacji wyniósł **87,3%**.

W ramach **OSI i ORSG** poziom wykorzystania alokacji wyniósł **77,6%**, do końca 2020 r. **podpisano łącznie 639 umów na kwotę ponad 673 mln zł**, a w samym 2020 r. podpisano 147 umów.

Ogólna ocena stanu realizacji pozostałych dokumentów programowych Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

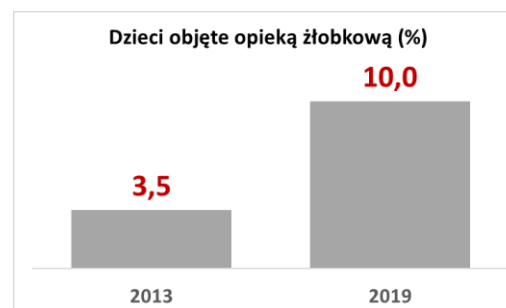
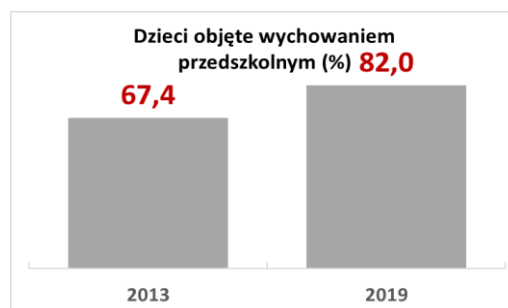
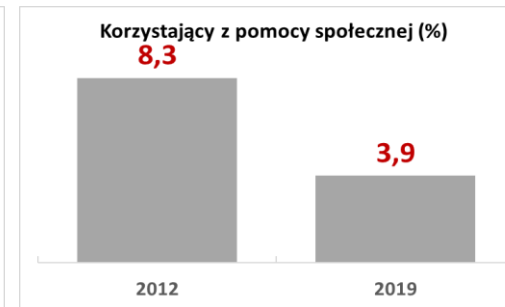
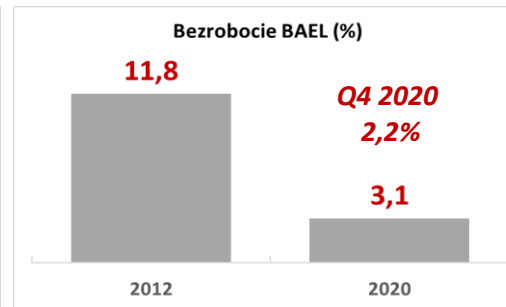
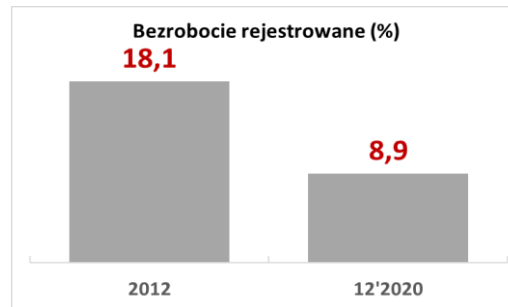
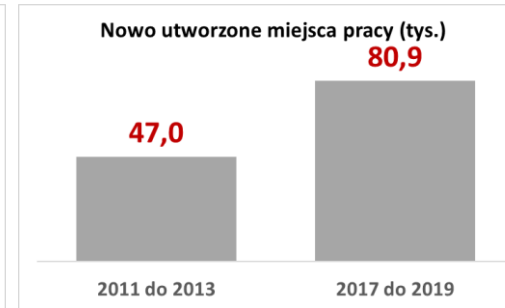
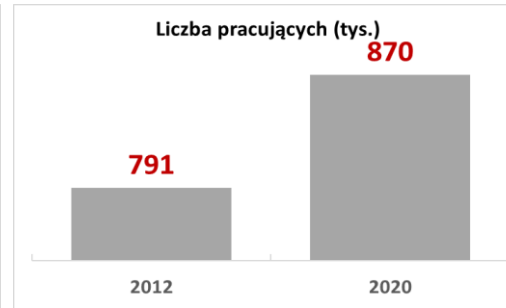
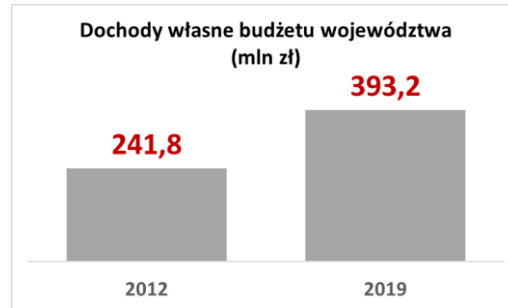
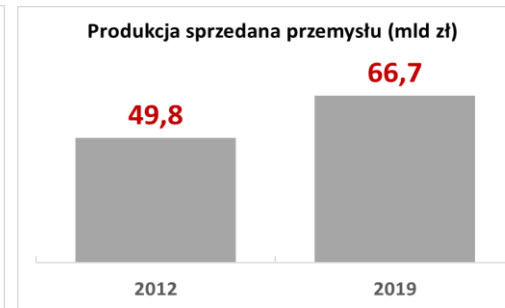
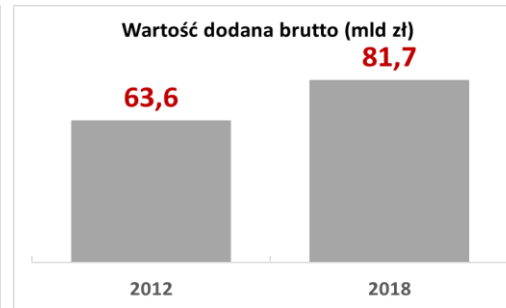
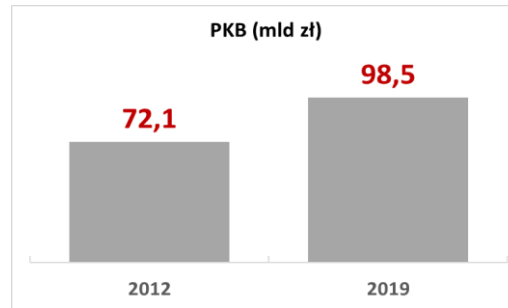
W 2020 r. Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego posiadał **56 dokumentów programowych** (strategii, programów, planów itp.), innych niż strategia rozwoju województwa, regionalny program operacyjny i założenia polityki terytorialnej.

Stan realizacji powyższych dokumentów przedstawiono w *Raporcie*, w tabeli, grupując je według celów strategicznych *Planu modernizacji 2020+*. W 2020 roku:

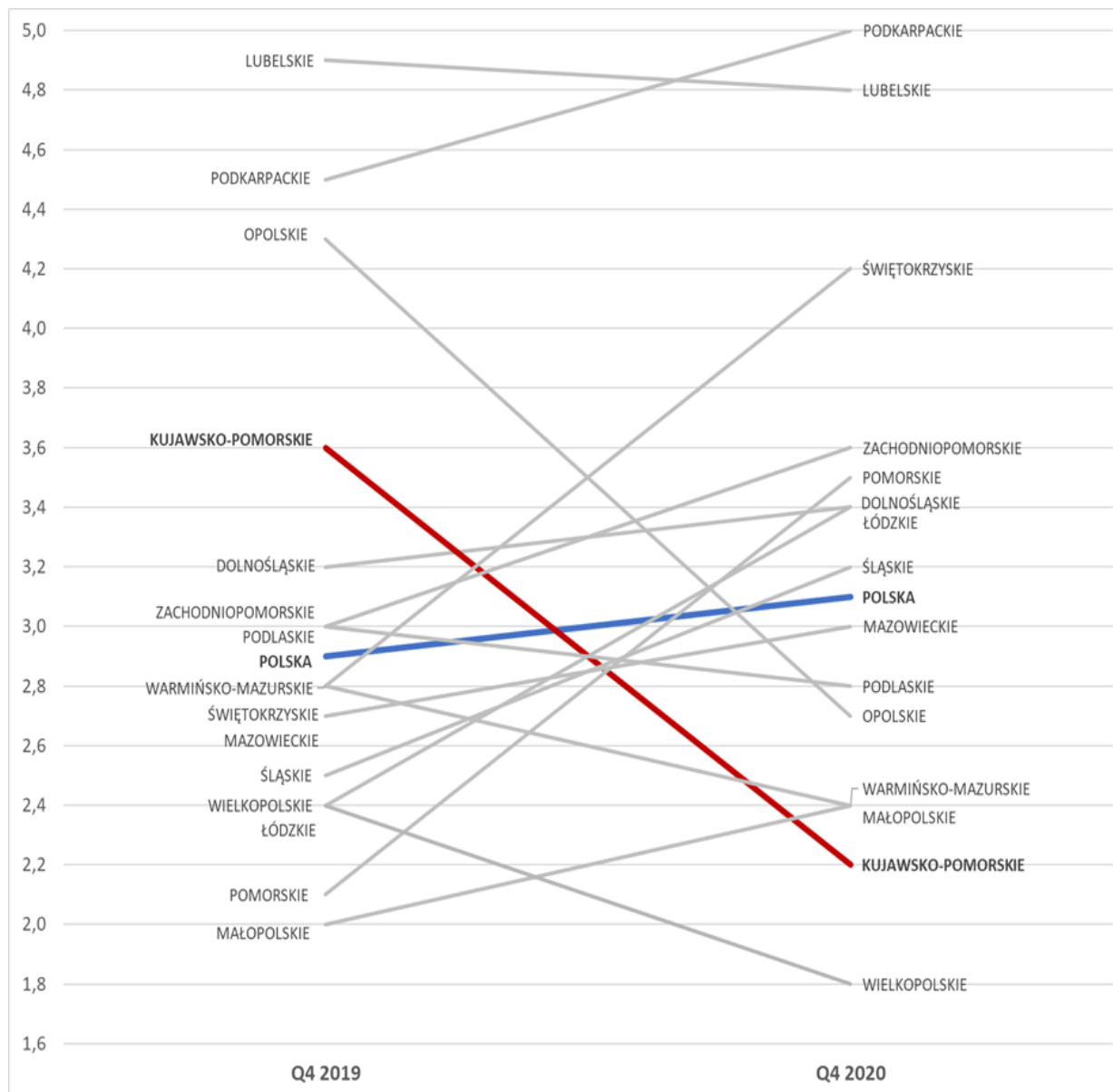
- zakończono realizację 26 programów wieloletnich,
- zakończono realizację 6 programów rocznych,
- pozostałych 24 programów miało status wciąż trwających (z czego 5 posiadało nieokreślony horyzont czasowy).

Stan województwa po *Planie modernizacji 2020+*

Wszystkie dane
według najbardziej
aktualnego,
dostępnego stanu
13.05.2021 r.

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

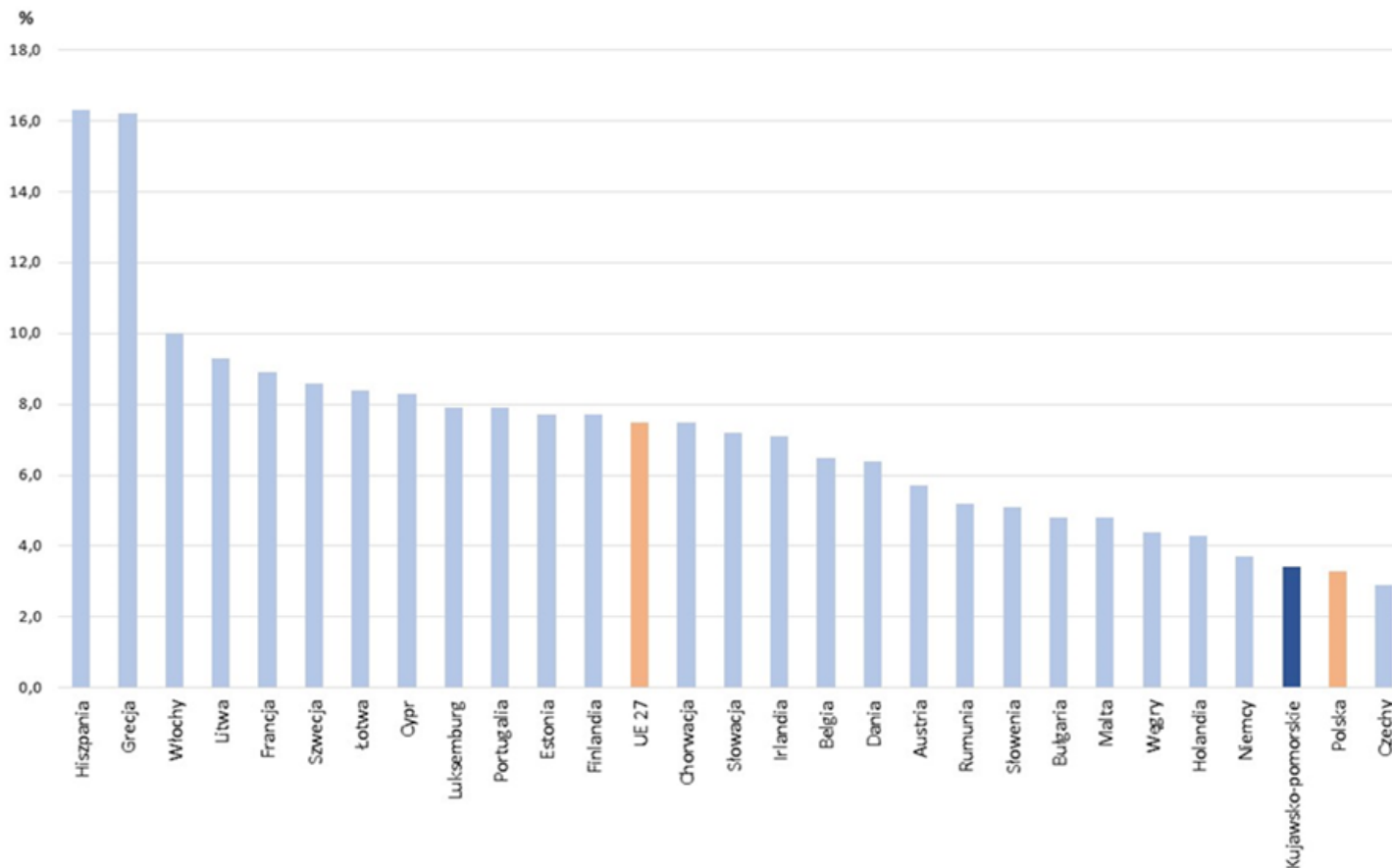
Całkowicie odmienne dane na temat bezrobocia przedstawia wskaźnik **BAEL** (metodologia Eurostatu, porównywalna w krajach UE).

Wg. BAEL stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2020 roku wynosiła **2,2%** i była drugą najniższą w Polsce, a jednocześnie była dużo niższa niż w IV kwartale 2019 roku (3,6%).

Stopa bezrobocia wg BAEL w IV kwartale 2019 r. i IV kwartale 2020 r. wg województw

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim na tle krajów Unii Europejskiej w 2020 r., odnotował **poprawę** w stosunku do roku poprzedniego (wg BAEL).

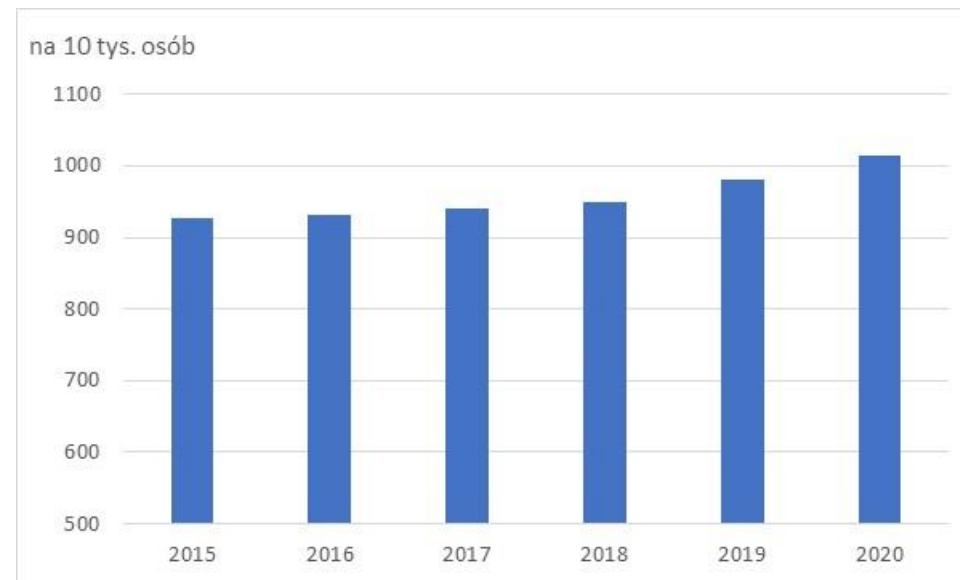
Stopa bezrobocia w III kwartale 2020 r. wynosiła **3,4%** (Polska – 3,3%, UE – 7,5%, wg BAEL).

Stopa bezrobocia (w %) w województwie kujawsko-pomorskim na tle krajów Unii Europejskiej w III kwartale 2020 r. (UE 27 – średnia dla państw Unii Europejskiej)

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

**Produkt Krajowy Brutto województwa
w przeliczeniu na mieszkańca w latach 2017-2018 wynosił
około **81% średniej krajowej**
(brak danych za lata 2019-2020).**

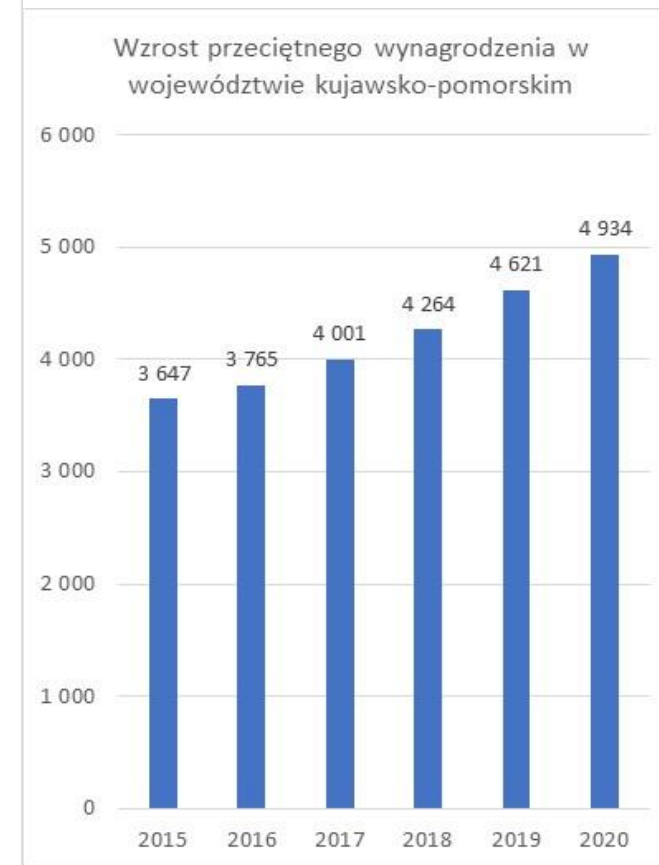
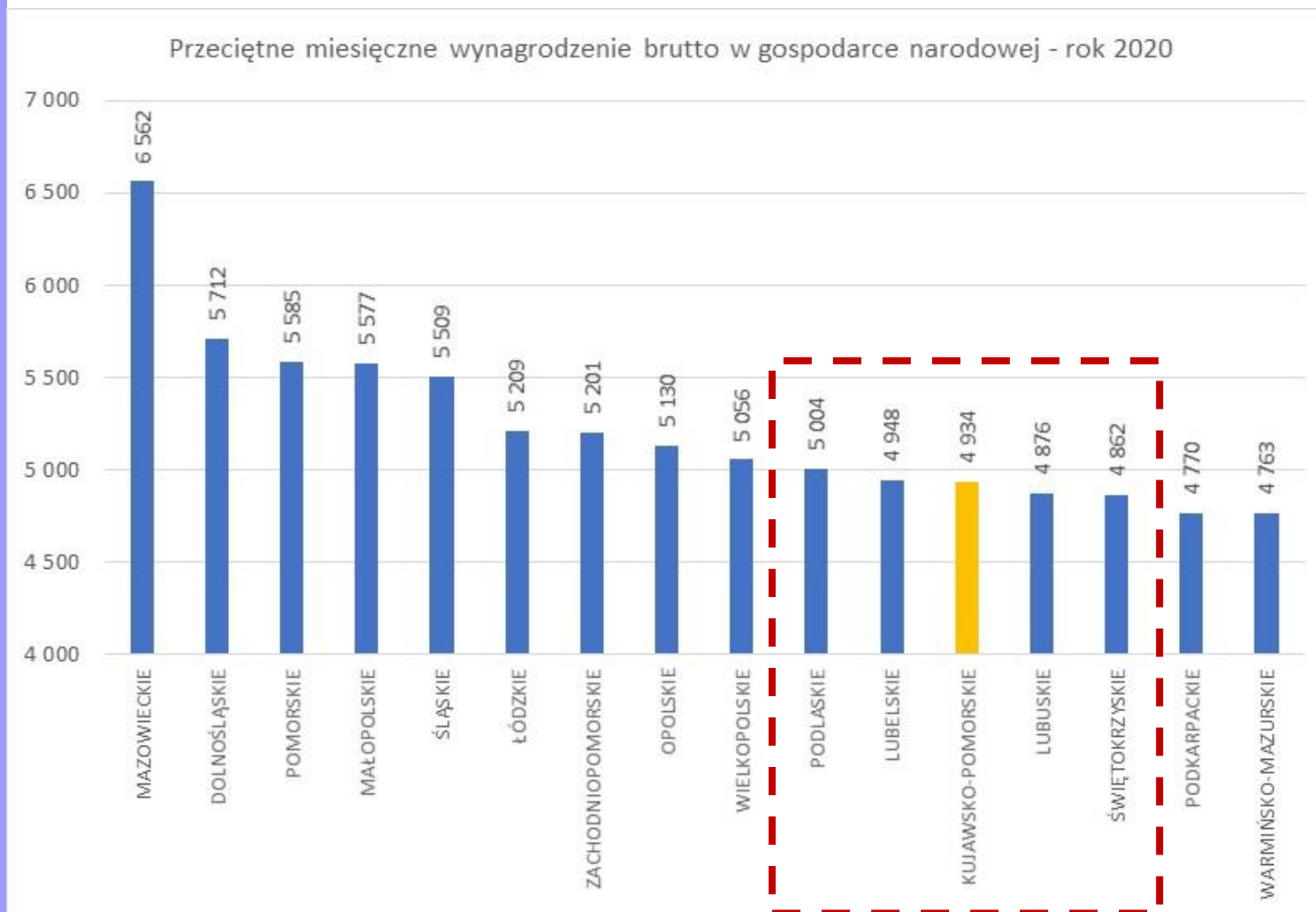
**Liczba zarejestrowanych podmiotów
gospodarczych na koniec 2020 roku
wynosiła **209 750**
i w ciągu roku 2020
zwiększyła się o **6 202**.**

**Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych
zarejestrowanych w systemie REGON na 10
tys. ludności wykazuje **coroczny wzrost**.**

GOSPODARKA WOJEWÓDZTWA W 2019 ROKU

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej wynosiło w 2020 roku 4 934 zł i było o 313 zł wyższe niż rok wcześniej.

GOSPODARKA
I MIEJSCA PRACY

Gminy wykazujące negatywną sytuację społeczno-gospodarczą według Strategii Rozwoju Województwa- Strategia Przyspieszenia 2030+

Wskaźniki :

W zakresie oceny potencjału ludnościowego:

- saldo migracji wewnętrznych,
- zmiana liczby ludności,

W zakresie poziomu kształcenia:

- wyniki egzaminów na poziomie szkoły podstawowej,

W zakresie bezrobocia:

- udział zarejestrowanych osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy,
- udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym

W zakresie pomocy społecznej:

- udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem,
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku,
- udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

W zakresie aktywności społecznej:

- udział osób uprawnionych do głosowania, które oddały głos w I turze wyborów samorządowych

Niski poziom przedsiębiorczości:

- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności,
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

Ogólna ocena stanu realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*

Podpisano **2 784 umowy**, wartość dofinansowania wyniosła **7,4 mld zł**.

Poziom kontraktacji osiągnął **86,0%** alokacji programu, a certyfikacji **45,4%**,

Poziom realizacji celu n+3 na 2020 r. osiągnął poziom **131,5%** zakładanego celu.

Rozkład wartości projektów
w ramach RPO WKP 2014-2020
według obszarów wsparcia (w zł)

Ogólna ocena stanu realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*

Metoda porównania
wkładu UE per capita

Dominujący obszar wsparcia wg
powiatów po uwzględnieniu
wkładu UE per capita

Dominującym obszarem wsparcia w powiatach, wyznaczonym metodą uwzględniającą najwyższą wartość wkładu UE per capita w danym obszarze, **są drogi** (przeważają w ośmiu powiatach).

Poza tym do najczęstszych obszarów wsparcia należą: integracja społeczna, transport zbiorowy, aktywizacja zawodowa, środowisko i adaptacja do zmian klimatu, jak również przedsiębiorczość oraz zdrowie.

Szczegółowe informacje z realizacji *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* są przedmiotem corocznych sprawozdań, przedstawianych Sejmikowi Województwa.

**Dominujący obszar wsparcia w ramach
RPO WKP 2014-2020 w podziale na powiaty**

Spółki województwa wspierające rozwój przedsiębiorczości:

- **Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.**
- **Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego Sp. z o.o.**
- **Kujawsko-Pomorska Agencja Innowacji Sp. z o.o.**
- **Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.**
- **Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.**

Działalność Kujawsko-Pomorskiego Funduszu Rozwoju (KPFR) opiera się na dwóch filarach:

- **środkach przeznaczonych na zwrotne finansowanie przedsiębiorstw w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*.**
Projekt: Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju 2020. Całkowita wartość projektu 514 mln zł.
Do końca 2020 roku z pożyczek i poręczeń skorzystało **670 przedsiębiorców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego**, a wartość wsparcia wyniosła **prawie 240 mln zł** (średnia wartość wsparcia dla pojedynczego przedsiębiorstwa to około 357 tys. zł).
- **środkach pozostałych ze zwrotnego finansowania przedsiębiorstw z perspektywy 2007-2013.**
Umowa o powierzeniu zadania publicznego – re-użycie środków zwróconych z instrumentów inżynierii finansowej w ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*. Szacowana wartość wkładu finansowego wynosi 184 mln zł. Do końca 2020 roku ze wsparcia oferowanego ze środków re-użycia skorzystało **808 przedsiębiorców**, a jego wartość wyniosła **ponad 250 mln zł**.

ŁĄCZNIE DO KOŃCA 2020 Roku: 1478 podmiotów na kwotę 490 mln zł

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Tradycyjnie w 2020 roku **Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy (KPFP)** oferował wiele instrumentów pożyczkowych.

Umowy, w których zakończył się okres budowy portfela pożyczkowego **(196 umów na kwotę prawie 70,0 mln zł):**

- Umowa nr 6/2018 – KPFR – udzielanie pożyczek mających charakter inwestycyjny lub inwestycyjno-obrotowy mikro lub małym przedsiębiorcom na terenie województwa.

Umowy kontynuowane **(461 umów na kwotę 139,7 mln zł):**

- Umowa nr 4/2018 – KPFR (Reużycie) – w ramach umowy udzielane były pożyczki inwestycyjne, mające na celu zwiększenie pozycji konkurencyjnej danego przedsiębiorstwa na terenie województwa i utworzenie nowych miejsc pracy oraz pożyczki obrotowe z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć zaspokajających bieżące potrzeby przedsiębiorców,
- Umowa ZMB 2018 r. – BGK – w ramach konsorcjum IPH, TARR, i BARR – udzielanie pożyczek na zmianę modelu biznesowego, przeznaczona dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie województwa,
- Umowa nr 8/2019 – KPFR i umowa nr 9/2019 – KPFR – pożyczki na rozwój z premią oraz pożyczki inwestycyjne z premią, których celem jest wzmocnienie i rozwój sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw,
- Umowa Mikropożyczka II – BGK – pożyczki dla mikroprzedsiębiorców działających na rynku nie dłużej niż 5 lat, z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć rozwojowych,
- Umowa OZE – EBI – pożyczka na OZE przeznaczona jest na finansowanie budowy lub modernizacji instalacji przeznaczonych do produkcji, przetwarzania i magazynowania energii elektrycznej pochodzącej z OZE.

Nowe umowy **(46 umów na kwotę prawie 11,2 mln zł):**

- Umowa nr 12/2020 – KPFR – pożyczki płynnościowe o charakterze obrotowo-inwestycyjnym z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć realizowanych przez MŚP,
- Umowa Mikropożyczka III – BGK – pożyczki dla mikroprzedsiębiorstw działających na rynku nie dłużej niż 5 lat, z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć rozwojowych,
- Umowa Mikropożyczka – płynność – BGK – pożyczki dla mikroprzedsiębiorstw działających na rynku nie dłużej niż 5 lat, bezpośrednio dotkniętych skutkami wybuchu pandemii Covid-19.

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Ponadto KPFP prowadził **trzy projekty grantowe**:

- **Granty Endogeniczne.** Celem projektu jest wzrost zatrudnienia przez samozatrudnienie i stworzenie nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu endogenicznych potencjałów.
- **Granty B+R.** Celem projektu jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności mikro małych i średnich przedsiębiorców w województwie poprzez bezzwrotną pomoc finansową w formie udzielanych grantów B+R.
- **Granty na kapitał obrotowy dla mikro i małych przedsiębiorstw.** Celem projektu jest utrzymanie działalności gospodarczej przez mikro i małe przedsiębiorstwa w nowych warunkach gospodarczych wynikających z wystąpienia Covid-19.

W 2020 r. środki na realizację grantów, zostały przeznaczone na działania związane z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom pandemii Covid-19.

Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. prowadzi **3 inkubatory przedsiębiorczości**: w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku.

W roku 2020 r. z wojewódzkich inkubatorów przedsiębiorczości wynajętych zostało: w Toruniu 100% biur i 100% stanowisk open space, we Włocławku 92% biur i 92 % stanowisk open space, w Bydgoszczy 100% biur.

W 2020 r. rozpoczęto prace dotyczące utworzenia drugiego w Bydgoszczy inkubatora przedsiębiorczości przy ul. Gimnazjalnej 2.

Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych (KPFPK) **wspiera przedsiębiorców poprzez poręczanie spłaty kredytów, pożyczek leasingów i dotacji**. Gwarancja spłaty zobowiązania jaką oferuje KPFPK jest wiarygodnym i bezpiecznym instrumentem, zastępującym inne formy zabezpieczenia kredytów (takich, jak np. hipoteka, zastaw rejestrowy czy blokada środków).

Podział poręczeń udzielonych w 2020 roku ze względu na rodzaj

Opis	Liczba	Kwota
poręczenia zapłaty wadium	826	26 714 354 zł
poręczenia pożyczek/kredytów	146	25 902 517 zł
Inne (gwarancje, dotacje)	62	2 309 048 zł
Razem	1034	54 925 919 zł

W porównaniu do 2019 roku nastąpił znaczący wzrost liczby poręczeń (o 31,7%), natomiast wartościowo wzrosły one o 2,5%.

Fundusz udzielał coraz więcej poręczeń wadialnych (w 2020 roku 826 sztuk przy 535 sztukach w 2019 roku), przy porównywalnej liczbie poręczeń kredytów i pożyczek (w 2019 roku były to 134 sztuki, obecnie 146).

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Wsparcie lokalnym przedsiębiorcom oferuje również **Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.** (Samorząd Województwa posiada 67,2% udziałów w Agencji). Agencja udziela **wsparcia informacyjnego i doradczego z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz pomaga pozyskać środki finansowe na rozwój firmy**. Agencja **wspiera i promuje rodzime firmy, ich produkty i usługi na rynkach zagranicznych**. Poszukuje dla nich międzynarodowych partnerów i pomaga nawiązać z nimi współpracę. Organizuje szkolenia, warsztaty, seminaria i konferencje.

Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w roku 2020 **przewodziła następujące projekty:**

- **Enterprise Europe Network** – projekt wspierania internacjonalizacji MŚP poprzez szkolenia, seminaria, giełdy kooperacyjne, usługi doradcze i eksperckie, kojarzenie partnerów biznesowych,
- **Regionalny Fundusz Szkoleniowy** – usługi rozwojowe dla MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego i ich pracowników,
- Certyfikowane szkolenia komputerowe dla osób dorosłych z województwa kujawsko-pomorskiego,
- **Fundusz Eksportowy – granty dla MŚP z województwa kujawsko-pomorskiego** – celem projektu jest zwiększenie poziomu handlu zagranicznego przedsiębiorstw z sektora MŚP z województwa oraz dywersyfikacja rynków zbytu,
- **DOTACJA NA START** – wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim,
- **Enhancing Wzmacnianie zdolności do zarządzania innowacją wśród MŚP** – usługi świadczone w ramach projektu, takie jak BMC, miały na celu pomoc przedsiębiorcom z sektora MŚP w regionie w zakresie wyboru, dostosowania i zarządzania innowacyjnymi procesami zachodzącymi w ich firmie,
- **The future of farm to fork – digital solutions for short food chains**. Celem projektu było wspieranie sektora rolno-spożywczego poprzez dostarczenie rozwiązań dedykowanych krótkim łańcuchom dostaw,
- **Innovation Framework for Challenge Oriented Intelligent Manufacturing (INforM)** – działania w projekcie mają na celu wspieranie cyfrowych rozwiązań w przedsiębiorstwach produkcyjnych w województwie oraz zbadanie poziomu digitalizacji regionalnego MŚP,
- **Fostering Startup & Innovation Ecosystems in Europe (INNOVA FOSTER)** – prowadzone działania mają ocenić oraz docelowo wpłynąć na ulepszenie form wsparcia startupów przez władze regionalne i instytucje otoczenia biznesu,
- **SME Internationalisation Exchange (SIE)** – na podstawie prowadzonej wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy partnerami projektu mają powstać odpowiednie narzędzia pozwalające wspierać firmy w umiędzynarodawianiu ich działalności,
- **TRADEINN – Supporting innovation in traditional companies**. Głównym celem projektu jest opracowanie strategii promocji innowacji skierowanej do firm tradycyjnych.

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCÓW

W zakresie wsparcia rozwoju gospodarczego Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. współorganizowała także **dwa istotne wydarzenia promocyjno-integracyjne** dla środowiska gospodarczego:

- **Gospodarka 4.0 Wyzwania dla biznesu i nauki. Regionalne Forum Innowacji. Forum Przedsiębiorczości Akademickiej.** (www.rfi.biz.pl). Impreza miała miejsce 21 października 2020 r., w formie hybrydowej. W roku 2020 wzięło udział 153 uczestników,
- **Konkurs Liderów Innowacji Pomorza i Kujaw.** Nabór do konkursu był prowadzony w okresie 15 czerwca – 28 września 2020 r. (61 zgłoszeń), gala finałowa w formie hybrydowej odbyła się w dniu 21 października 2020 r.

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Wyspecjalizowana jednostka Urzędu Marszałkowskiego – **Centrum Obsługi Inwestorów i Eksportu (COiE)**, w roku 2020 przeprowadziła następujące działania na rzecz wsparcia przedsiębiorców:

- przygotowano projekt pt. **„Przygotowanie i rozwój pakietu usług doradczych/informacyjnych w zakresie umiędzynarodowienia działalności przedsiębiorstw z sektora MŚP oraz pozyskania działalności inwestycyjnej przez Kujawsko Pomorskie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów” (2021-2023+)**. Grupą docelową wsparcia w projekcie mają być firmy z sektora MŚP oraz jednostki samorządu terytorialnego,
- zakończono projekt **„Wsparcie dla sieci centrów obsługi inwestorów i eksporterów”**. W ramach projektu realizowane były zadania polegające na wsparciu regionalnych eksporterów i internacjonalizacji firm z regionu (eksport), jak również wspieraniu napływu BIZ do Polski i województwa (inwestycje),
- zaplanowano działania polegające na opracowaniu i rozwoju pakietu usług doradczych/informacyjnych w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej.

WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Obsługę inwestorów w ramach **COIiE** realizuje regionalne **Centrum Obsługi Inwestora (COI)**.

W 2020 r. COI:

- przystąpiło do realizacji projektu „**Wdrażanie standardów obsługi inwestora w samorządach województwa kujawsko-pomorskiego**”, którego celem jest wzmocnienie jakości obsługi inwestorów przez pracowników samorządowych – **w projekcie udział bierze 80 gmin z terenu województwa**,
- w ramach powyższego projektu przeprowadziło audyt 80 jst, na podstawie którego zweryfikowano ich potencjał gospodarczy,
- **zaktualizowano regionalną bazę ofert terenów inwestycyjnych, obecnie baza liczy ponad 300 pozycji**,
- obsługiwało 32 projekty inwestycyjne,
- celem pozyskiwania nowych źródeł projektów inwestycyjnych i wspólnej obsługi inwestorów, COI prowadziło działania mające na celu współpracę ze znanymi i zagranicznymi firmami doradczymi (m.in. Colliers International, CEBRE, E&Y),
- zorganizowało spotkanie z firmą Volkswagen (Volkswagen Group Services), której przygotowano ofertę inwestycyjną,
- wspomagano organizację wydarzeń gospodarczych oraz promowano potencjał inwestycyjny regionu.

Ponadto:

- pod koniec roku 2020 PAIH przeprowadził proces **certyfikacji Regionalnych Centrów Obsługi Inwestorów w Polsce (RCOI) na lata 2021-2023. Kujawsko-Pomorskie COI znalazło się w trójce najwyżej ocenionych w kraju** (województwa: kujawsko-pomorskie, opolskie oraz śląskie zdobyły 49 punktów na 50 możliwych).

WSPARCIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

W ramach realizacji zadań mających na celu wsparcie gospodarki Zarząd Województwa, w partnerstwie z jednostkami samorządu terytorialnego (bezpośrednia współpraca jest prowadzona z miastami prezydenckimi oraz 6 gminami położonymi wzdłuż autostrady A1), w 2020 r. realizował 3 wieloletnie projekty:

- **Expressway – promocja terenów inwestycyjnych** – w ramach projektu zrealizowano kampanie billboardowe zachęcające do inwestycji w gminach: Świecie, Chełmża i Kowal (przy głównych drogach regionu i autostradzie A1) oraz Brześć Kujawski (na lotnisku w Gdańsku),
- **Invest in Bit CITY 2** – w ramach projektu wspierano wiele inicjatyw mających na celu zwiększenie potencjału regionalnej gospodarki m.in. udział w: „Forum rynku nieruchomości”, „Property Forum”, 4. Międzynarodowych Targach Kooperacyjnych Przemysłu Narzędziowo-Przetwórczego Innoform, a także kontynuowano promocję gospodarczą regionu z wykorzystaniem międzynarodowych połączeń PLL LOT,
- **Wsparcie umiędzynarodowienia kujawsko-pomorskich MŚP oraz promocja potencjału gospodarczego regionu** – w ramach realizacji projektu wspierano udział w targach zagranicznych i krajowych oraz organizację giełd kooperacyjnych dla przedsiębiorców, w ramach m.in.: Targów GRUNE WOCHE w Berlinie, **27 Forum Gospodarcze WELCONOMY w Toruniu**, VII KONGRESU AZJATYCKIEGO, POLISHOPA Design Thinking Conference.

Ważnym projektem, realizowanym w 2020 r., który służył rozwojowi gospodarczemu był projekt „**Usytuowanie na poziomie samorządów lokalnych instrumentów wsparcia dla MŚP, działających w oparciu o model wielopoziomowego zarządzania regionem**” – „**REGIOGMINA**” (realizacja w 100% ze środków NCBiR).

W 2020 roku zakończyła się realizacja fazy badawczej projektu, której celem było opracowanie:

- diagnozy stanu i analizy potencjałów gospodarki regionu,
- metodyki lokalnych programów gospodarczych gmin,
- dopasowanego do cech i potrzeb regionu indywidualnego zestawu narzędzi,
- wkładu merytorycznego do *Programu rozwoju gospodarczego województwa*.

Pierwsza faza została pozytywnie oceniona przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, co pozwoliło na przystąpienie do drugiej fazy (mającej wymiar w większym stopniu aplikacyjny).

PROMOCJA GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA

Poza scharakteryzowanymi wcześniej projektami, mającymi na celu rozwój różnych aspektów aktywności gospodarczej, Województwo realizuje projekt ściśle dedykowany promocji gospodarczej. Jest to projekt **"Kujawy+Pomorze – promocja potencjału gospodarczego regionu"**. Celem projektu jest zwiększenie poziomu handlu zagranicznego w kontekście podmiotów z sektora MŚP.

W ramach realizacji projektu w 2020 r.:

- zorganizowano **Targi Gęsinowe**,
- przeprowadzono **kampanię promocyjną** adresowaną do przedsiębiorstw w liniach lotniczych. Nośniki promocyjne, które są wykorzystywane podczas trwania kampanii to m. in.: magazyn pokładowy, mailing, reklama na kadłubach dwóch samolotów oraz reklama na stronie internetowej przewoźnika.

W wyniku realizacji projektu w 2020 r.:

- podpisano 7 zagranicznych kontraktów handlowych,
- wsparto 2 przedsięwzięcia informacyjno-promocyjne o charakterze międzynarodowym i 1 krajowe.

PROMOCJA I UMIĘDZYNARODOWIENIE GOSPODARKI

Województwo bierze aktywny udział w projektach międzynarodowych realizowanych w ramach **Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT)**, współpracując z około setką partnerów zlokalizowanych w krajach Unii Europejskiej.

Projekty realizowane w ramach EWT w 2020 r.:

- Projekt EMMA Extension (Interreg Region Morza Bałtyckiego),
- Projekt SURFACE (Interreg Europa Środkowa),
- Projekt COMBINE (Interreg Region Morza Bałtyckiego),
- Projekt Digitourism (Interreg Europa),
- Projekt Cult-CreaTE (Interreg Europa),
- Projekt ThreeT (Interreg Europa),
- Projekt ECO-CICLE (Interreg Europa),
- Projekt HICAPS – Historical Castle Parks, Interreg Europa Środkowa (zakończony w 2020 r.)

KLUCZOWE WARTOŚCI REALIZACJI CELU DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ

DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ

Infrastruktura drogowa:

- **13 zakończonych inwestycji drogowych** na drogach wojewódzkich,
- **7 kontynuowanych projektów drogowych** na drogach wojewódzkich,
- **ponad 69,5 mln zł na najważniejsze zakończone inwestycje drogowe** I i III grupy *Planu spójności* (DW251, DW269, DW534, DW 223),
- **zadania drogowe kontynuowane – I grupa *Planu spójności* – wartość prawie 500 mln zł** (wśród nich m.in.: DW 548, DW265, DW270, DW254)
- **65,111 km dróg w trakcie przebudowy,**

Publiczny transport zbiorowy:

- **84034 kursy pociągów pasażerskich** w przewozach kolejowych,
- **ponad 5,5 mln zrealizowanych „pociągokilometrów”,**
- **niemal 4,9 mln obsłużonych podróży** kolejowych przewozach pasażerskich,
- **2,9 mln „wozokilometrów”** zrealizowanych przez KPTS S.A.,
- umowy określające finansowanie dopłat do ustawowych ulg przy sprzedaży biletów z 47 przewoźnikami autobusowymi na łączną kwotę 21 670 927,70 zł.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Województwo kujawsko-pomorskie posiada 1 696,775 km dróg wojewódzkich, z czego **w stanie dobrym (A) było 296,007 km dróg, a w stanie zadowalającym (B) 287,640 km dróg**. 65,111 km dróg wojewódzkich było **w trakcie przebudowy** (stan na dzień 31 grudnia 2020 r.).

Do końca 2020 r. **zakończono** w ramach modernizacji – odnowy, rozbudowy i przebudowy dróg, następujące zadania:

- DW251 Kaliska – Inowrocław na odcinku od km 19+649 (od granicy województwa kujawsko-pomorskiego do km 34+200 oraz od km 34+590, 30 do km 35+290) wraz z przebudową mostu na rzece Gąsawka w miejscowości Żnin,
- DW269 granica województwa – Izbica Kuj. – granica województwa – Chodecz – Kowal (odcinek Chotel – Błenna)
- DW534 Golub Dobrzyń – Rypin (odcinek Cetki – Rypin skrzyżowanie),
- DW223 – ulica Szubińska w Białych Błotach (wraz z rozbudową ronda Miedzyń),
- DW560 Brodnica – Sierpc, w m. Brodnica (ul. Podgórna – od skrzyżowania z ul. Rzeźnicką do ronda trasy Przemysłowej),
- DW266 Ciechocinek – Sompolno, w m. Radziejów (ul. Kruszwicka),
- DW552 Różankowo – Lubicz, w m. Lulkowo,
- DW240 Chojnice – Świecie, odc. Bładowo – Tuchola,
- DW559 Lipno – Płock, w m. Lipno (ul. Kościuszki),
- DW240 Chojnice – Świecie, m. Przysiersk,
- DW566 w m. Czernikowo,
- DW240 Chojnice – Świecie, odc. Bysław – Rykowisko,
- DW543 Paparzyn – Radzyń Chełmiński – Szabda,
- ponadto „Rozbudowa skrzyżowania ulic: Stanisława Staszica, Górnicza, Poznańska, Prymasa Józefa Glempa w Inowrocławiu” – realizacja nowego ronda turbinowego.

W 2020 r. **kontynuowano** następujące działania w zakresie przebudowy i rozbudowy dróg wojewódzkich:

- DW548 Stolno – Wąbrzeźno od km 0+005 do km 29+619 (z wyłączeniem węzła autostradowego w miejscowości Lisewo od km 14+144 do km 15+146),
- DW265 Brześć Kujawski – Gostynin od km 0+003 do km 19+117,
- DW559 Lipno – Kamień Kotowy – granica województwa,
- DW255 Pakość – Strzelno od km 0+005 do km 21+910 (I etap – rozbudowa na odc. od km 0+005 do km 2+220),
- DW249 (celem tego projektu jest także uruchomienie przeprawy promowej przez Wisłę na wysokości Solca Kujawskiego i Czarnowa),
- DW270 Brześć Kujawski – Izbica Kujawska – Koło od km 0+000 do km 29+023 – budowa obwodnicy m. Lubraniec,
- DW254 Brzoza – Łabiszyn – Barcin – Mogilno – Wylatowo (odcinek Brzoza – Barcin) – odc. I od km 0+069 do km 13+280.

WOJEWÓDZKIE PRZEWOZY PASAŻERSKIE

Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy (KPTS) S.A. w 2020 roku **zrealizował łącznie 2,9 mln wozokilometrów na 51 liniach** (łącznie z przebiegającymi poza granicami województwa).

NEGOCJACJE NOWYCH UMÓW Z POLREGIO SP. Z O.O. I ARRIVA RP SP. Z O.O.

W kwietniu 2020 r. Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przystąpił do negocjacji umów z operatorami kolejowymi, świadczącymi usługi publicznego kolejowego transportu zbiorowego na terenie województwa. Po wielomiesięcznych negocjacjach Samorząd Województwa w grudniu 2020 r. zmuszony został do zawarcia z operatorami rocznych, niesatysfakcjonujących umów. Sytuacja ta ujawniła potencjalne ryzyka w zabezpieczeniu realizacji zadań własnych Samorządu Województwa w zakresie przewozów pasażerskich. Dla ograniczenia tego ryzyka w przyszłości, Zarząd Województwa przedstawił Sejmikowi Województwa projekt uchwały wyrażającej wolę utworzenia przez Województwo Kujawsko-Pomorskie spółki „**Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Przewozy Pasażerskie spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Toruniu**”. Uchwała ta została podjęta przez Sejmik Województwa na sesji w dniu 22 marca 2021 roku.

PORT LOTNICZY BYDGOSZCZ S.A.

Województwo Kujawsko-Pomorskie jest **największym udziałowcem Spółki Port Lotniczy Bydgoszcz S.A.** Posiada ponad **70%** udziału w głosach i kapitale.

W 2020 r. Port Lotniczy Bydgoszcz S.A.:

- realizował połączenia do **2 hub'ów przesiadkowych, tj. PLL LOT do/z Warszawy i Lufthansa do/z Frankfurtu,**
- **obsłużył 127 959 pasażerów,** zrealizował 6 920 operacji lotniczych,
- ukończył prace obejmujące przebudowę budynku terminala w obszarze części odlotów, a wciąż kontynuowane są prace projektowe, dotyczące rozbudowy i przebudowy terminala pasażerskiego w obszarze wyjść z terminala przylotów, połączone z modernizacją strefy bagażowni do kontroli bagażu,
- ukończył przebudowę parkingu, w ramach której powstały dodatkowe strefy parkingowe oraz nowoczesny system parkingowy, połączony ze stroną flash www,
- utrzymywał gotowość operacyjną w zakresie obsługi statków wojskowych, medycznych, cargo, rejsów specjalnych, lotów szkoleniowych, samolotów serwisowanych przez WZL-2, PWL,
- **został dokapitalizowany w IV kwartale akcjami wartymi 12 mln zł przez Województwo Kujawsko-Pomorskie.**

DOSTĘPNOŚĆ
I SPÓJNOŚĆ

DZIAŁANIA WOJEWÓDZTWA NA RZECZ REWITALIZACJI MIĘDZYNARODOWYCH DRÓG WODNYCH

Jednymi z elementów służących poprawie zewnętrznej dostępności i logistyki województwa, jak i gospodarczego wykorzystania śródlądowych dróg wodnych E40 i E70 w zakresie turystyki i transportu, są działania związane z ich rewitalizacją, a przede wszystkim z zapewnieniem IV klasy żeglowności.

Działania promocyjne i lobbingsowe Województwa na rzecz stworzenia technicznych możliwości dla transportowego i turystycznego wykorzystania drogi wodnej E40 w roku 2020:

- **opracowanie *Koncepcji ostatniej mili dla Węzła Logistycznego Bydgoszcz*** (w ramach projektu COMBINE) oraz **realizacja międzynarodowych projektów EMMA Extension i COMBINE** (*Interreg Region Morza Bałtyckiego*),
- **prowadzenie działań lobbingsowych na rzecz rewitalizacji dróg wodnych**, w tym: organizacja spotkania Zespołu doradczego Marszałka Województwa ds. rewitalizacji dróg wodnych województwa kujawsko-pomorskiego w Nakle n. Notecią, udział w Pomorskim Kongresie Transportu Intermodalnego oraz konferencji 50-lecia stopnia wodnego we Włocławku,
- udział w posiedzeniach Rady Rozwoju Obszaru Gospodarczego działającej przy Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, w grupach poświęconych gospodarce morskiej i żegludze śródlądowej oraz infrastruktury,
- **udział w pracach związanych z rewizją Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T) w celu wpisania do sieci bazowej TEN-T Międzynarodowych Dróg Wodnych E40 i E70 oraz Węzła Logistycznego Bydgoszcz**,
- udział w pracach Stowarzyszenia Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk-Adriatyk,
- współorganizacja konferencji (wraz z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetem Łódzkim) „Odpowiedzialne łańcuchy dostaw 2020”, poświęconej budowie Węzła Logistycznego Bydgoszcz.

INNE ASPEKTY DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI – STUDIUM KORYTARZOWE DROGI S5

DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ

Budowa drogi S5 na odcinku węzeł Nowe Marzy (A1) – Ostróda (S7). W październiku 2020 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) zaprezentowała studium korytarzowe planowanego odcinka drogi S5, która w Ostródzie ma łączyć się z transgraniczną drogą S7. W jego ramach poddano konsultacji 4 warianty przebiegu odcinka tej drogi.

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz służby planowania przestrzennego podległe Województwu za najlepszy dla interesu rozwojowego województwa, uznały wariant „drugi” (tzw. „zielony”) o długości 90,9 km. Wariant ten, co najistotniejsze zapewnia właściwą obsługę Grudziądza jako ważnego ośrodka w hierarchii sieci osadniczej województwa oraz integruje kluczowe kierunki jego zewnętrznej obsługi transportowej, a także zapewnia lepszą obsługę rejonu Brodnicy.

KLUCZOWE WARTOŚCI REALIZACJI CELU AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO I SPRAWNE USŁUGI

Projekty wsparcia rodziny - bezpośrednim wsparciem objęto około 2 000 osób, utworzono blisko 900 Indywidualnych Planów Działania lub Indywidualnych Planów Resocjalizacyjnych, udzielono około 7 600 porad pedagogicznych, prawnych, psychologicznych, i psychiatrycznych

Polityka senioralna:

218 nowych bransolek życia

Kujawsko-Pomorska Szkoła Internetowa (KPSI) :

1130 lekcji online

Liczne projekty związane z rozbudową bazy infrastruktury społecznej

Nagrody i wyróżnienia dla placówek ochrony zdrowia

Po raz kolejny szpitale wojewódzkie zostały dostrzeżone i uhonorowane w prestiżowych konkursach

POLITYKA SPOŁECZNA

W 2020 roku Zarząd Województwa podejmował wiele działań w zakresie szeroko rozumianego **wsparcia rodziny** m.in.:

- realizowano projekt **„Rodzina w Centrum 2”**, którego głównym celem jest zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin. W 2020 r. działało **55 grup wsparcia**, wsparciem objęto 708 nowych osób, udzielono **6 368 porad** pedagogicznych, prawnych, psychologicznych, i psychiatrycznych, przeprowadzono **224 mediacje rodzinne, 819 terapii grupowych i indywidualnych**,
- realizowano projekt **„Aktywna Mama, aktywny Tata”**, którego celem jest zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców, pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 i ich wspieranie w powrocie na rynek pracy. W 2020 r. m.in.: **372 osoby objęto wsparciem** aktywizacyjnym w postaci doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego; 46 osób korzystało ze szkoleń, 317 osób powróciło na rynek pracy,
- realizowano projekt **„Trampolina 2”**, skierowany do młodzieży objętej sądowym środkiem wychowawczym. W ramach projektu funkcjonują 23 Młodzieżowe Centra. Do końca 2020 r. **200 osób uczestniczyło w szkoleniach lub korzystało z doradztwa w zakresie kompetencji cyfrowych. Wsparciem objęto 430 osób** zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Dla 604 osób zostały utworzone Indywidualne Plany Działania lub Indywidualne Plany Resocjalizacyjne,
- realizowano projekt **„Wykluczenie-nie ma MOWy!”**, skierowany jest do młodzieży przebywającej w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych. W wyniku realizacji projektu **170 osób uczestniczyło w szkoleniach lub korzystało z doradztwa w zakresie kompetencji cyfrowych. Wsparciem objęto 255 osób** zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Dla 255 osób zostały utworzone Indywidualne Plany Działania lub Indywidualne Plany Resocjalizacyjne,

POLITYKA SPOŁECZNA

...ciąg dalszy

- zorganizowano kampanię prasową „**Biała Wstążka**” – przeciw przemocy wobec kobiet,
- zrealizowano zadanie „**Kujawsko-Pomorska Niebieska Linia Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie**”, polegające na udzielaniu telefonicznych i internetowych porad, konsultacji prawnych (435) i psychologicznych (804),
- **zorganizowano szkolenia:** „Kompetentny zespół” – z zakresu przemocy wobec dzieci, „Bez przemocy. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie” – dla trenerów programu, „Jak skutecznie reagować na przemoc wobec dziecka? Procedura NK, odebranie dziecka z rodziny” – dla pracowników służb społecznych,

Organem doradczym w sprawach polityki społecznej jest działająca przy Marszałku **Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (KPWRDS)**. W 2020 roku zorganizowano 14 posiedzeń KPWRDS, na których podejmowano m.in. tematy dotyczące: realizacji zadań oświatowych, zadań podejmowanych w celu przeciwdziałania i zwalczania pandemii Covid-19, działań w ramach Tarczy Antykryzysowej.

W województwie realizowane były także **wieloaspektowe działania w obszarze ekonomii społecznej np.:** realizowano projekt „Koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie kujawsko-pomorskim”, zorganizowano panel dyskusyjny pt.: „Wiedza – kompetencje – finanse. Wsparcie dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej” w ramach Międzynarodowego Forum Gospodarczego – **WELCONOMY FORUM IN TORUŃ**, zainaugurowano pracę Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej II kadencji.

POLITYKA SPOŁECZNA

Jak co roku realizowano także **wiele działań na rzecz wzrostu potencjału organizacji pozarządowych** w województwie kujawsko-pomorskim:

- realizowano **eksperskie doradztwo** z zakresu prawa, rachunkowości i zarządzania finansami w organizacjach pozarządowych,
- przeprowadzono **kampanię 1% dla naszego regionu**, promując ideę przekazywania 1% podatku na rzecz organizacji pozarządowych z regionu kujawsko-pomorskiego. W 2020 r. podatnicy w ilości 741 tys. osób przekazali 38,5 mln zł., co w porównaniu do 2010 r. tj. pierwszego roku kampanii stanowi znaczny, prawie dwu i półkrotny wzrost,
- zorganizowano XIII edycję Konkursu pn. „**Rodzynki z pozarządówki**”. Przyznano 12 równorzędnych nagród finansowych po 2,5 tys. każda wraz z tytułem "Rodzynki z pozarządówki,
- **realizowano konkursy**: „Zorganizowanie i przeprowadzenie bloku szkoleniowo-doradczego, skierowanego do organizacji pozarządowych”, „Dofinansowanie wkładu własnego do projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych”.

POLITYKA SPOŁECZNA

W 2020 r. istotnym obszarem działalności Zarządu Województwa była także **realizacja szeregu zadań, związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami:**

- realizowano program **Równe szanse. Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych do 2020 r.**,
- organizowano wydarzenia, mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zwiększenie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami, w których łącznie wzięło udział ponad 500 osób, w tym 335 osób z niepełnosprawnościami,
- zorganizowano konkurs na „Najlepszego terapeutę zajęciowego województwa kujawsko-pomorskiego”.

Organem doradczym ds. osób niepełnosprawnych jest działająca przy Marszałku **Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych**. W 2020 roku zorganizowano 3 posiedzenia Rady.

W zakresie pomocy osobom bezdomnym zrealizowano projekt „Akcja Zima 2020/2021”, w ramach którego m.in. opracowano informatory, plakaty i ulotki, informujące o miejscach schronienia oraz jadłodajniach, dotyczące szczegółów związanych z działalnością placówek udzielających pomocy i wsparcia dla osób bezdomnych w naszym regionie.

Ponadto organizowano i uczestniczano w pracach **Wojewódzkiej Rady ds. Bezdomności i Wykluczenia Mieszkaniowego** przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

POLITYKA SPOŁECZNA

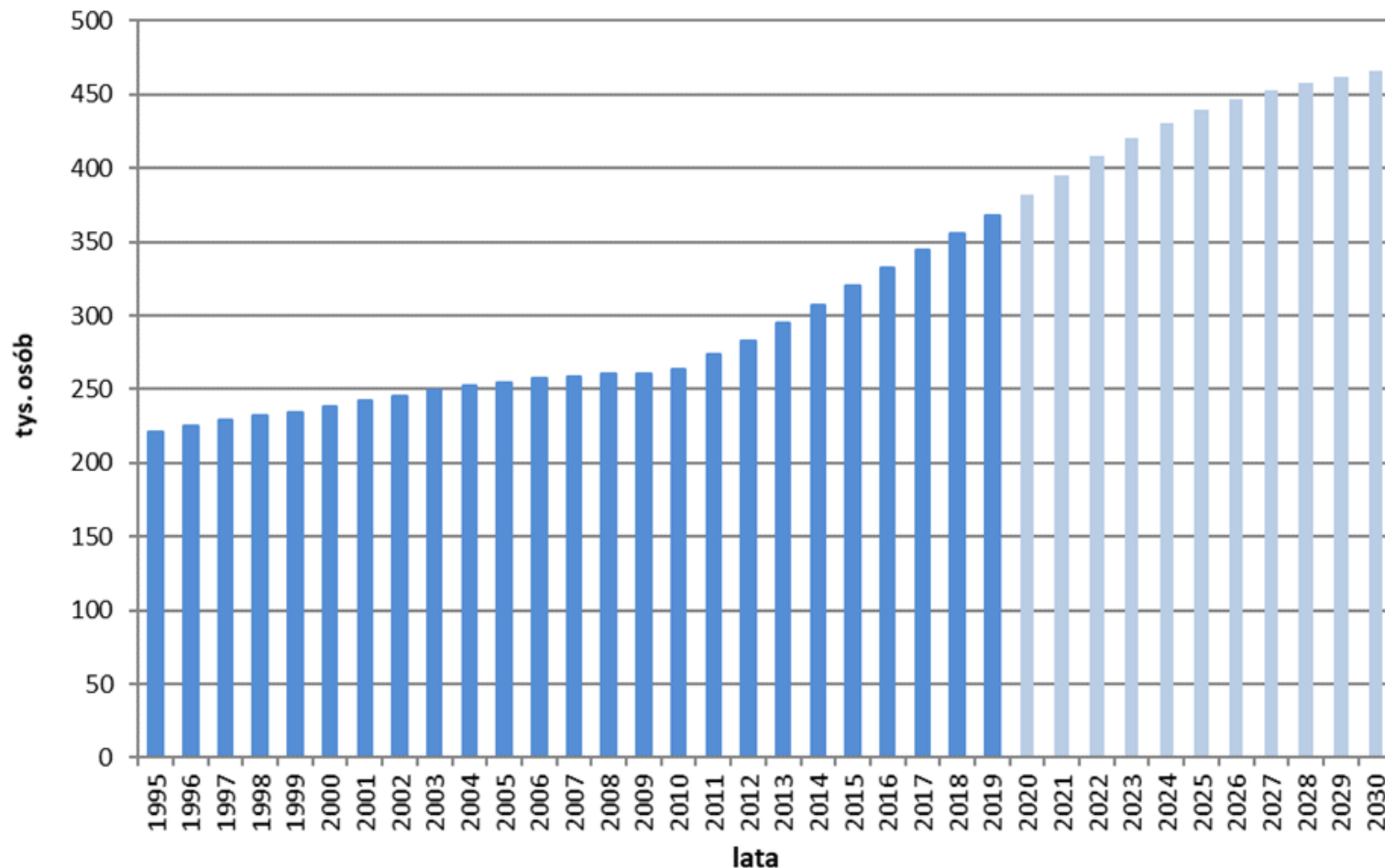
Zarząd Województwa realizował także szereg działań organizacyjnych i/lub formalnych, umożliwiających uruchomienie lub prowadzenie zróżnicowanych przedsięwzięć z zakresu polityki społecznej, a także ich doskonalenie, w tym:

- współrealizowano projekt „**Kooperacja – efektywna i skuteczna**”,
- realizowano **Wojewódzki program doskonalenia kadr pomocy społecznej województwa kujawsko-pomorskiego „Profesja”**,
- promowano najciekawsze i najbardziej wartościowe inicjatywy w dziedzinie pomocy społecznej,
- nagradzano osoby wyróżniające się w działalności pomocy społecznej – „**Stalowy Anioł**”,
- sporządzono *Ocenę zasobów pomocy społecznej w województwie kujawsko-pomorskim*,
- przygotowano **aktualny wykaz jednostek pomocy i integracji społecznej**,
- kontynuowano prace nad **Regionalnym Modelem Usług Opiekuńczych**.

POLITYKA SENIORALNA

AKTYWNE
SPOŁECZEŃ-
STWO
I SPRAWNE
USŁUGI

Liczba osób w wieku 65 lat i więcej w województwie kujawsko-pomorskim (dotychczasowe zmiany oraz prognoza GUS do roku 2030)

Zachodząca transformacja demograficzna, polegająca na rosnącej liczbie i udziale mieszkańców **starszych**, będzie skutkowała coraz większą potrzebą podejmowania działań ukierunkowanych do tej grupy społecznej aby zapewnić jej wysoką jakość życia.

POLITYKA SENIORALNA

W 2020 roku Zarząd Województwa prowadził szereg działań mających na celu zapewnienie wysokiej jakości życia oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa ludności starszej m.in:

- realizowano projekt „**Pogodna jesień życia na Kujawach i Pomorzu – projekt rozwoju pomocy środowiskowej dla seniorów**”, w ramach projektu m.in.:
 - ✓ prowadzono współpracę z przedstawicielami lokalnych samorządów w obszarze działań podejmowanych na rzecz seniorów (m.in. kart seniora, pudełek życia, teleopieki),
 - ✓ kontynuowano realizowanie usługi teleopieki, którą świadczono dla 218 niesamodzielnych osób starszych – **Bransoletki życia**,
 - ✓ kontynuowano działalność Regionalnego Centrum Informacji Senioralnej oraz tematycznego portalu informacyjnego www.infoseniior.rops.torun.pl dla osób starszych i ich bliskich, zamieszczono 591 informacji,
- realizowano ***Program zapobiegania upadkom dla seniorów w województwie kujawsko-pomorskim – uczestniczyło 547 osób.***

Od 2014 roku aktywnie działa **Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej**. Celem funkcjonowania Rady są działania na rzecz zwiększenia aktywności seniorów w życiu publicznym. W 2020 r. odbyły się 2 spotkania Rady.

EDUKACJA

W mijającym roku Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego był organem prowadzącym dla **13 szkół i placówek oświatowych**.

W ramach działań wspomagających funkcjonowanie szkół w czasie pandemii Covid-19, Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, jako pierwszy w Polsce, podjął inicjatywę otwarcia **Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Internetowej (KPSI)**.

W 2020 r. do projektu Kujawsko-Pomorska Szkoła Internetowa zaangażowano blisko **40 nauczycieli** z całego regionu, zrealizowano **1 130 lekcji online**.

Lekcje można było oglądać na czterech kanałach:

- YouTube: Kujawsko-Pomorska e-Szkoła;
- Facebook: Kujawsko-Pomorska e-Szkoła;
- edupolis.pl;
- kujawsko-pomorskie.pl.

EDUKACJA

W 2020 r. Zarząd Województwa podejmował szereg działań mających na celu zapewnienie odpowiednich warunków działalności, w tym warunków materialno-organizacyjnych, bezpieczeństwa i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki:

- **przebudowywano, modernizowano, remontowano i wyposażano:**
 - ✓ Kujawsko-Pomorski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Toruniu,
 - ✓ Kujawsko-Pomorski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Słyszącej i Niestyszącej im. Generała Stanisława Maczka w Bydgoszczy,
 - ✓ Zespół Szkół nr 33 Specjalistycznych dla Dzieci i Młodzieży Przewlekłe Chorej w Bydgoszczy,
 - ✓ Kujawsko-Pomorskie Centrum Kształcenia Zawodowego w Bydgoszczy,
 - ✓ Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką im. Mariana Rejewskiego w Bydgoszczy,
 - ✓ Medyczno-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Toruniu.

EDUKACJA

W ramach działań związanych z **rozbudową i modernizacją bazy edukacyjnej** realizowano projekty:

- **„Artyści w zawodzie – modernizacja warsztatów kształcenia zawodowego w KPSOSW im. J. Korczaka w Toruniu”**, projekt dotyczy przebudowy, adaptacji, modernizacji, remontu i wyposażenia w bazę dydaktyczną obiektu,
- **„Tylko w Korczaku jest super dzieciaku”**, projekt dotyczy budowy przedszkola specjalnego dla dzieci z niepełnosprawnościami,
- **„Usłyszeć potrzeby – wzmocnienie pozycji uczniów słabosłyszących i niesłyszących w ramach rozbudowy warsztatów zawodowych KPSOSW nr 2 dla Dzieci i Młodzieży Słabo Słyszącej i Niesłyszącej im. Generała Stanisława Maczka w Bydgoszczy w kontekście zwiększenia szans na rynku pracy”**, projekt dotyczy budowy i wyposażenia w baz dydaktyczną nowego obiektu,
- **„Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe twoją zawodową szansą – nowe formy praktycznej nauki zawodu w Kujawsko-Pomorskim Centrum Kształcenia Zawodowego w Bydgoszczy”**. Projekt dotyczy budowy i wyposażenia w bazę dydaktyczną Warsztatów Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych,
- **„Młyn Energii”** w Grudziądzu.

EDUKACJA

W 2020 r. realizowano **szereg projektów mających na celu podniesienie poziomu edukacji:**

- przeprowadzano szkolenia z zakresu języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego w ramach projektu „**W Kujawsko-Pomorskiem Mówisz – masz – certyfikowane szkolenia językowe**”,
- przyznano 644 stypendia w ramach projektu „**Prymus Pomorza i Kujaw**”, 500 stypendiów z projektu „**Prymusi Zawodu Kujaw i Pomorza II**”, 501 z projektu „**Humanisci na start**”,
- realizowano projekt „**Region Nauk Ścisłych II – edukacja przyszłości**” w wyniku czego 81 uczniów objęto wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych,
- realizowano projekt „**Niebo nad Astrobazami – rozwijamy kompetencje kluczowe uczniów**”, w wyniku którego doposażono pracownie 14 szkół, 120 nowych uczniów zostało objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych.

EDUKACJA

W celu uhonorowania działalności nauczycieli Zarząd Województwa organizuje cykliczny konkurs pn. „**Kujawsko-Pomorski Lider Edukacji**”. W 2020 r. w konkursie tym zwyciężyła **Pani Ewa Furman**, a dodatkowo wyróżnienia odebrało siedemnaścioro innych pedagogów.

AKTYWNE
SPOŁECZEŃ-
STWO
I SPRAWNE
USŁUGI

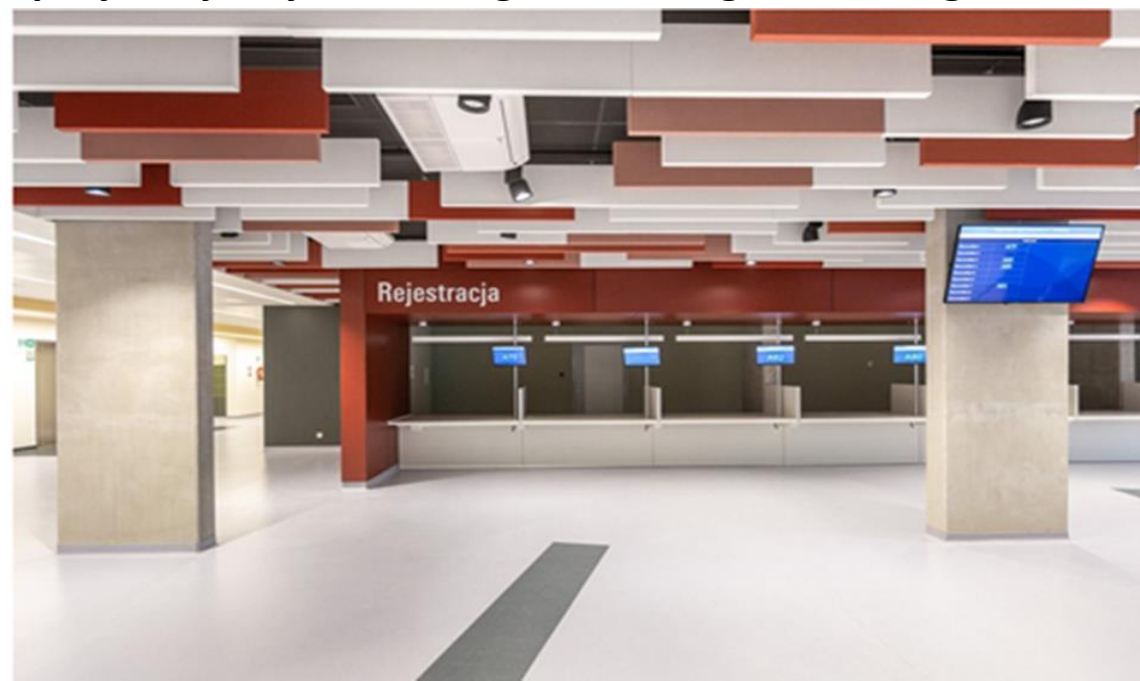
PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Największymi projektami realizowanymi w 2020 r. były projekty:

- *EBI 2 – Program rozwoju służby zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim II,*
- *EBI 3 – Program rozwoju służby zdrowia w województwie kujawsko-pomorskim III – Przebudowa i rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego im. L. Rydygiera w Toruniu.*

W wyniku realizacji projektu EBI 2 i 3:

- kontynuowano prace budowlane i wyposażenie nowych budynków w **Wojewódzkim Szpitalu Zespołonym im. L. Rydygiera w Toruniu,**
- utworzono 30 nowych miejsc świadczeń opieki długoterminowej oraz zakupiono wyposażenie w **Kujawsko-Pomorskim Centrum Pulmonologii w Bydgoszczy,**
- kontynuowano zadania dotyczącego podniesienia jakości usług zdrowotnych oraz zwiększenia dostępu do usług medycznych w **Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki we Włocławku,**
- stworzono bazę pod Centrum Zdrowia Psychicznego w **Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. dr J. Bednarza w Świeciu,**
- modernizowano budynek **Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźny im. Tadeusza Browicza w Bydgoszczy.**

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Inne prace budowlane i/lub projektowe w ramach polityki zdrowotnej:

- kontynuowano budowę **Całodobowego Młodzieżowego Oddziału Leczenia Uzależnień w Toruniu**,
- kontynuowano realizację projektu „**Budowa obiektu hospicjum na potrzeby opieki paliatywnej nad przewlekłe i nieuleczalnie chorymi w Toruniu**”,
- opracowano kompleksową dokumentację dla inwestycji pn.: „**Rozbudowa i modernizacja Zespołu Głównego Centrum Onkologii im. Prof. Franciszka Łukaszczyka w Bydgoszczy w zakresie działalności podstawowej: diagnostyki i leczenia**”,
- organizowano spotkania edukacyjne, szkolenia i konkursy w zakresie promocji i ochrony zdrowia.

OCHRONA ZDROWIA – PROGRAMY PROFILAKTYCZNE

Jak co roku realizowano **programy profilaktyki zdrowotnej** w zakresie:

- zakażeń pneumokokowych – zaszczepiono **1 485 osób**,
- wykrywania zakażeń WZW B i C – przebadano **2 181 osób**,
- badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej – przebadano **370 osób**,
- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przeciwdziałania narkomanii.

UZDROWISKA

W 2020 r. Zarząd Województwa wspierał także realizację projektów związanych ze zdrowiem ale jednocześnie wpływających na **wzmacnianie potencjału endogenicznego**. W ramach tych działań **prowadzone były prace modernizacyjne tężni w Ciechocinku i Inowrocławiu.**

PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

Placówki medyczne prowadzone przez Województwo otrzymały w roku 2020 szereg wyróżnień i akredytacji m.in.:

- **Wojewódzki Szpital Dziecięcy im. J. Brudzińskiego w Bydgoszczy** w 2020 r. zajął: I miejsce w kategorii: sieć szpitali, pediatriczne, II miejsce w kategorii: najlepszy szpital w województwie kujawsko-pomorskim, X miejsce w kategorii: szpitale zabiegowe, wielospecjalistyczne i onkologiczne,
- **Centrum Onkologii w Bydgoszczy** zostało uznane za najbardziej innowacyjny ośrodek w kraju przez Kapitułę Konkursu „Bezpieczny szpital przyszłości – inspiracje”,
- **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Włocławku** został uwzględniony w corocznym rankingu BFF „Liderzy Zarządzania – Najlepiej zarządzane szpitale publiczne wg BFF Banking Group”, którego patronem medialnym jest „Rzeczpospolita” – 10 pozycja.

Ogólnopolska Federacja Przedsiębiorców i Pracodawców przyznała Regionalnemu Centrum Onkologii (RCO) prestiżowy tytuł „Diamant 30-lecia Polskiej Transformacji” w kategorii Medycyna.

Prof. Janusz Kowalewski, dyrektor Regionalnego Centrum Onkologii, odebrał tytuł Menedżera Roku 2019 w Ochronie Zdrowia, został także uhonorowany tytułem najlepszego menedżera w konkursie „Sukces Roku w Ochronie Zdrowia 2019”.

Wojewódzki Szpital Dziecięcy w Bydgoszczy dołączył do grona europejskich ośrodków, w których wykonuje się operacje wszczepienia implantu słuchowego do pnia mózgu.

AKTYWNOŚĆ SPORTOWA I ROZWÓJ BAZY JEJ SŁUŻĄCEJ

Zarząd Województwa wspierał realizację zadań związanych z **budową i modernizacją infrastruktury sportowej**.

W 2020 r. kontynuowano koncepcję pomocy finansowej dla realizacji projektu pn. **„Kujawsko-Pomorska Mała Infrastruktura Sportowa”**, na który przeznaczono **550 tys. zł**.

Dofinansowanie udzielane było na budowę tzw. małej infrastruktury sportowej np.: małych boisk, siłowni, placów rekreacyjnych i innego rodzaju małych zadań o charakterze sportowo-rekreacyjnym.

W wyniku przeprowadzonego naboru finansowe wsparcie Samorządu Województwa w 2020 r. uzyskało 22 zadania inwestycyjne.

Zarząd Województwa dofinansowywał zadania inwestycyjne w ramach realizacji zadania **„Mała architektura i budowa infrastruktury sportowej przy obiektach edukacyjnych”**, na które przeznaczono **1,5 mln zł**.

AKTYWNOŚĆ SPORTOWA I ROZWÓJ BAZY JEJ SŁUŻĄCEJ

Do **Programów Sportu Powszechnego** realizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w 2020 r. i **wspieranych przez Samorząd Województwa** należały:

- **„Umiem pływać”** – program powszechnej nauki pływania w województwie. Jego celem była realizacja pozaszkolnych zajęć nauki pływania dla uczniów klas I-III szkół podstawowych na krytych pływalniach. W 2020 r. programem objęto ponad **9 824 dzieci**,
- **„Narodowy program rozwoju kolarstwa”** – program upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży w szkołkach kolarskich na terenie województwa. W 2020 r. programem objęto **525 dzieci**,
- **„Lekkoatletyka dla każdego”** – program polegający na dofinansowaniu dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży w zakresie sportów lekkoatletycznych, przeprowadzanych na profesjonalnych obiektach lekkoatletycznych. W 2019 r. zajęcia prowadzone na terenie całego województwa objęły ok. **1 200 uczniów**.

AKTYWNOŚĆ SPORTOWA I ROZWÓJ BAZY JEJ SŁUŻĄCEJ

W 2020 r. Samorząd Województwa realizował także inne działania w zakresie rozwoju sportu i aktywności fizycznej:

- przyznał **stypendia sportowe 233 zawodnikom**,
- **wspartł szkolenie dzieci i młodzieży**, przyznając środki finansowe dla klubów i stowarzyszeń sportowych. W 2020 r. wsparcie otrzymało **82 kluby** na łączną kwotę **1 670 100,00 zł**,
- **przyznał nagrody sportowe 355 zawodnikom, 122 trenerom i 12 działaczom**,
- **udzielił dofinansowania 50 podmiotom** do organizacji różnego rodzaju imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym,
- **dofinansowywał imprezy sportowe**, wsparcie otrzymały **52 podmioty** na łączną kwotę **310 tys. zł** m.in. Śniadanie z mistrzyniami. Sport jest kobietą.

KLUCZOWE WARTOŚCI REALIZACJI CELU INNOWACYJNOŚĆ

Przez cały czas podstawą wsparcia rozwoju innowacyjnego pozostają regionalne inteligentne specjalizacje

Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorców w zakresie rozwoju innowacyjności:

Do końca 2020 roku podpisano (w ramach RPO) łącznie 560 umów na kwotę ponad 1,8 mld złotych

Projekty grantowe prowadzone przez KPAI Sp. z o.o. :

Do końca 2020 roku podpisano 452 umowy na kwotę 64,3 mln zł (w tym w 2020 roku podpisano 65 umów, na kwotę 8,1 mln zł)

Zaawansowanie prac nad nowym dokumentem Regionalnej Strategii Inteligentnej Specjalizacji (RIS3) 2021+:

Jest to dokument niezbędny dla możliwości finansowania działań proinnowacyjnych w ramach nowego Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027

Zaawansowanie prac nad projektem „Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo-Technologiczne im. prof. Jana Czochralskiego”

Efektem prowadzonych prac była uchwała nr XXXI/452/21 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. - wyrażająca wolę utworzenia przez Województwo spółki Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo-Technologiczne

INNOWACYJNOŚĆ

REALIZACJA POLITYKI INNOWACYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Założenia polityki innowacyjnej województwa kujawsko-pomorskiego określone zostały w ***Regionalnej Strategii Innowacji (RIS)***, przyjętej na lata 2014-2020. Zadaniem RIS była stymulacja naukowców i przedsiębiorców do innowacyjnego rozwoju.

Województwo Kujawsko-Pomorskie posiada specjalistyczną jednostkę odpowiedzialną za szeroko rozumiany rozwój innowacyjności – jest to **Kujawsko-Pomorska Agencja Innowacji Sp. z o.o. (KPAI Sp. z o.o.)**, która została powołana na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 maja 2013 r.

Zarząd Województwa w rozwoju polityki innowacyjnej wspierany jest przez **Pełnomocnika ds. rozwoju nauki, badań i wdrożeń oraz innowacyjności** – wybitnego naukowca – **prof. dr hab. Bogusława Buszewskiego** z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE RPO WKP 2014-2020

W ramach RPO WKP 2014-2020 ogłoszono do końca grudnia 2020 r. **66 konkursów** i zatwierdzono do dofinansowania **655 wniosków**.

Na dzień 31.12.2020 r. **zawarto 560 umów, na łączną kwotę 1 846 922 844 zł**. Inteligentne Specjalizacje w RPO WKP 2014-2020 wspierane były w 4 osiach priorytetowych: 1, 6, 8 i 10.

Liczba podpisanych umów na projekty współfinansowane z RPO WKP 2014-2020, w których wybrane zostały Inteligentne Specjalizacje (stan na koniec 2020 r.)

oś priorytetowa	liczba konkursów	liczba podpisanych umów	wkład UE w umowach (zł)
OP 1	14	435	1 435 244 657
OP 6	29	70	283 341 909
OP 8	18	1	24 893 850
OP 10	5	54	103 442 428
razem	66	560	1 846 922 844

Projekty grantowe Fundusz Badań i Wdrożeń, Voucher Badawczy i Bon na Patent prowadzone przez KPAI Sp. z o.o. (wsparcie grantowe do 200 tys. euro). Do końca 2020 roku podpisano **452 umowy na kwotę 64,3 mln zł** (w tym w 2020 roku podpisano 65 umów, na kwotę 8,1 mln zł).

KUJAWSKO-POMORSKIE CENTRUM NAUKOWO-TECHNOLOGICZNE IM. PROF. JANA CZOCHRALSKIEGO

W ramach działań innowacyjnych w 2020 r. prowadzono również prace koncepcyjne mające na celu doprowadzenie do realizacji projektu „**Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo-Technologiczne im. prof. Jana Czochralskiego**”. Celem projektu jest zbudowanie systemu sieciowego typu przestrzeń naukowo-badawcza wspierającego rozwój innowacji w regionie.

Planowany obszar działań zakłada współpracę ośrodków naukowo-badawczych oraz instytucji otoczenia biznesu, posiadających potencjał inicjowania prac badawczo-wdrożeniowych w przedsiębiorstwach. Działalność podmiotu będzie polegała na koordynacji oraz inicjowaniu procesów prowadzenia prac badawczo-rozwojowych.

Efektem prowadzonych prac była uchwała nr XXXI/452/21 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 kwietnia 2021 r. wyrażająca wolę utworzenia przez Województwo Kujawsko-Pomorskie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Kujawsko-Pomorskie Centrum Naukowo-Technologiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Przysieku.

KLUCZOWE WARTOŚCI REALIZACJI CELU NOWOCZESNY SEKTOR ROLNO-SPOŻYWCZY

Program rozwoju obszarów wiejskich 2014-2020:

- Kontynuacja działań – między innymi przydomowe oczyszczalnie ścieków, przebudowane drogi, nowe targowiska, remonty infrastruktury społecznej
- dodatkowe wsparcie dla 8 Lokalnych Grup Działania, łącznie 5 350 000,00 zł.

Zadania własne samorządu:

- zbudowano i zmodernizowano drogi dojazdowe do gruntów rolnych na kwotę ponad 5 mln zł w 60 gminach z 19 powiatów ziemskich,
- przeznaczono dotację w wysokości 1 300 000,00 zł dla 75 spółek wodnych, na utrzymanie urządzeń wodnych, z której wykorzystano niemal całość,

RLKS:

- w 2020 roku podpisano 111 umów, a ich wartość wyniosła ponad 78 mln zł.

PROW 2014-2020

W roku 2020 kontynuowano wdrażanie ***Programu rozwoju obszarów wiejskich 2014-2020.***

W wyniku prowadzonych działań między innymi:

- zrealizowano **7,03 km** zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
- wybudowano/przebudowano **19,7 km** systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych,
- wybudowano **115** przydomowych oczyszczalni ścieków,
- wybudowano/przebudowano **6** stacji uzdatniania wody oraz 3 oczyszczalnie ścieków,
- wybudowano **2,22 km** i przebudowano **31,53 km** dróg lokalnych,
- wybudowano **4** targowiska, **1** zostało przebudowane,
- wybudowano/przebudowano **24** świetlice lub domy kultury,
- **5** obiektów zabytkowych poddano pracom konserwatorskim i restauratorskim,
- zrealizowano **43** operacje dotyczące kształtowania przestrzeni publicznej, w tym tworzenia obiektów ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej (m. in boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, plaże, parki),
- utworzono **170** nowych przedsiębiorstw na obszarach wiejskich, a **31** otrzymało środki na rozwój działalności,
- powstały **272** nowe miejsca pracy na obszarach wiejskich, a **186** zostało utrzymanych,
- w ramach promocji obszaru objętego lokalną strategią rozwoju zorganizowano **62** wydarzenia/imprezy/ szkolenia.

Teoretycznie bezwzględne wartości – efekty działań w PROW są corocznie niewielkie, ale powodują efekt skumulowany, a poza tym zazwyczaj wiążą się z rozwiązywaniem konkretnych potrzeb lokalnych społeczności, a więc rzeczywisty efekt rozwojowy jest godny odnotowania.

ZADANIA O CHARAKTERZE ORGANIZACYJNO-FORMALNYM WYNIKAJĄCE Z KOMPETENCJI SAMORZĄDU W ZAKRESIE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

Stanowisko ds. Śródlądowej Gospodarki Rybackiej:

- skontrolowano gospodarkę rybacką prowadzoną w **44** obwodach rybackich wydając **44** pozytywne oceny,
- przygotowano **23 projekty** decyzji w ramach zezwoleń na odstępstwo od zakazów przewidzianych ustawą o rybactwie śródlądowym,
- współpracowano z IRŚ w Olsztynie w zakresie zarybiania rzek.

Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych:

- w 2020 r. zbudowano i zmodernizowano drogi dojazdowe do gruntów rolnych o łącznej długości **37,862 km** na kwotę **5 161 020,90 zł** w **60 gminach** z **19** powiatów ziemskich.

Ochrona gruntów rolnych i leśnych:

- rozpatrzono **35 wniosków** z zakresu zmiany przeznaczenia gruntów rolnych klas I-III na cele nierolnicze i leśnych na cele nieleśne.

Utrzymanie urządzeń wodnych:

- przeznaczono dotację w wysokości **1 300 000,00 zł** dla **75 spółek wodnych**, z której wykorzystano niemal całość (**1 299 730,93 zł**).

RLKS

W ramach **RLKS** w 2020 roku podpisano **111 umów**, a ich wartość wyniosła **78 415 328,05 zł.**

NOWOCZESNY SEKTOR ROLNO-SPOŻYWCZY

8 z 28 Lokalnych Grup Działania działających na terenie województwa otrzymało dodatkowe wsparcie (łącznie **5 350 000,00 zł**) na realizację planowanych zamierzeń - wsparcie przedsiębiorców, rozwój lokalnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej w ramach *Programu rozwoju obszarów wiejskich 2014-2020*.

Lokalne Grupy Działania (LGD) w ramach Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (RLKS)

PROMOCJA ŻYWNOSTCI POCHODZĄCEJ Z WOJEWÓDZTWA

Prowadzono **promocję żywności** produkowanej na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, m.in. poprzez:

- udział w imprezach targowych,
 - ✓ Międzynarodowe Targi Rolno-Spożywcze Grüne Woche, w Berlinie,
 - ✓ Targi Natura Food w Łodzi,
 - ✓ Jesienna Wystawa Ogrodnicza w Minikowie,
- przeprowadzenie licznych **konkursów** mających na celu promocję **postaw przedsiębiorczości** związanej z sektorem rolniczym i działalnością społeczną, kreowanie samorządowych **liderów wśród społeczności lokalnych**,
 - ✓ „Agricola – Syn Ziemi”,
 - ✓ XVII edycja Konkursu „Rolnik Pomorza i Kujaw”,
 - ✓ Konkurs „Sołtys Roku 2020”,
 - ✓ Najlepszy Produkt Spożywczy Pomorza i Kujaw,
 - ✓ II edycja konkursu „Pomysłowy witacz dożynkowy”,
 - ✓ III edycja konkursu „Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa”,
 - ✓ XX edycja konkursu „Sposób na sukces”,
- działania w ramach Regionalnej Sieci Dziedzictwo Kulinarne Kujawy i Pomorze.

NOWOCZESNY
SEKTOR ROLNO-
SPOŻYWCZY

PROMOCJA ŻYWNOSTI POCHODZĄCEJ Z WOJEWÓDZTWA

Na **Liście Produktów Tradycyjnych** zostały zarejestrowane kolejne 4 produkty, obecnie na liście znajdują się **93 produkty z województwa kujawsko-pomorskiego**. „**Podpiwek kujawski**” został wpisany do rejestru Komisji Europejskiej jako **Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG)** – pierwszy w województwie produkt z oznaczeniem unijnym rozpoznawalnym w całej Europie.

W 2020 r. w ramach realizacji instrumentu RLKS, Urząd Marszałkowski we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o. zapoczątkował działalność **sklepu internetowego Lokalna Żywność** (<https://lokalna-zywnosc.pl>), który oferuje tradycyjną, zdrową, lokalną żywność produkowaną przez regionalnych rolników. Sklep zaopatrywany jest przez **14 dostawców** sprzedających ponad **120 różnorodnych produktów** z własnych gospodarstw.

NOWOCZESNY
SEKTOR ROLNO-
SPOŻYWCZY

PROMOCJA ŻYWNOŚCI POCHODZĄCEJ Z WOJEWÓDZTWA

Imprezy promocyjne, które zorganizowano lub w których brano udział:

- **VII Wojewódzkie Święto Kobiet Wiejskich w Bydgoszczy** 8 marca 2020 r.,
- Konferencja „**Marketing kulinarny sposobem na rozwój sektora rolno-spożywczego**” w Elgiszewie – uroczystość przyjęcia 8 nowych członków regionalnej sieci Dziedzictwo Kulinarne i Pomorze 15 września 2020 r.,
- **Dożynki Wojewódzkie w Tucholi** 30 sierpnia 2020 r.,
- **Festiwal Smaku w Grucznie** 22-23 sierpnia 2020 r.

NOWOCZESNY
SEKTOR ROLNO-
SPOŻYWCZY

KLUCZOWE WARTOŚCI REALIZACJI CELU BEZPIECZEŃSTWO

Wsparcie służb bezpieczeństwa publicznego:

- zakupiono 7 wozów ratowniczo-gaśniczych dla OSP,
- przekazano 24 samochody służbowe klasy C Kia Ceed dla wszystkich jednostek szczebla powiatowego woj. kujawsko-pomorskiego,

Bezpieczeństwo drogowe:

- Centrum Edukacji Komunikacyjnej (CEK):
 - ✓ prowadzono zajęcia edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego dla 595 dzieci,
- WORD:
 - ✓ współorganizowano akcję „Jestem widoczny, jestem bezpieczny”, w której uczestniczyło 500 dzieci,

Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie Salutaris:

- ✓ udzielono pomocy na kwotę 175 317,28 zł,
- ✓ wsparto finansowo 8 jednostek OSP na zakup sprzętu niezbędnego do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ZAPEWNIENIEM BEZPIECZEŃSTWA

W 2020 r. Zarząd Województwa wspierał działania w zakresie zdolności samorządów lokalnych i służb mundurowych do przeciwdziałania klęskom żywiołowym i wsparcia prewencji w obszarach:

- bezpieczeństwa **publicznego**,
- bezpieczeństwa **na obszarach wodnych**,
- bezpieczeństwa **drogowego**,
- obrony narodowej.

POPRAWA WYPOSAŻENIA SŁUŻB BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Dzięki konkursowi RPO „Nowoczesne służby ratownicze – zakup pojazdów i sprzętu ratowniczo-gaśniczego dla jednostek OSP”, w 2020 r. **7 jednostek OSP odebrało nowe wozy ratowniczo-gaśnicze.**

Przekazano **24 samochody służbowe klasy C Kia Ceed w ramach zadania budżetowego „Wsparcie dla Policji”** dla wszystkich jednostek szczebla powiatowego woj. kujawsko-pomorskiego.

BEZPIECZEŃSTWO DROGOWE

Kujawsko-Pomorska Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KPWRBRD) w 2020 roku odbyła jedno posiedzenie. Komisja ds. Programów Realizacyjnych KPWRBRD opracowała projekt ***Wojewódzkiego programu realizacyjnego na lata 2020-2021 do Programu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego GAMBIT KUJAWSKO-POMORSKI.***

W 2020 r. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego (WORD) w Toruniu przeprowadził działania profilaktyczne, konkursy, akcje medialne **promujące bezpieczeństwo ruchu drogowego:**

- akcja „Jestem widoczny, jestem bezpieczny”, w której uczestniczyło 500 dzieci,
- konkurs plastyczny „Na drodze świeć przykładem” (225 prac konkursowych),
- **Centrum Edukacji Komunikacyjnej (CEK)** działające przy WORD w Toruniu, wraz z dwoma miasteczkami ruchu drogowego, w którym prowadzone są nieodpłatne zajęcia edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego dla dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych, przeprowadziło w 2020 r. **23 zajęcia dla 595 dzieci**,
- WORD w Toruniu i Włocławku przeprowadziły szkolenia dla osób naruszających przepisy ruchu drogowego, w których uczestniczyło odpowiednio **206 i 129 osób**, w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii (**492 i 262 osoby**), a także w zakresie kierowania ruchem drogowym (**274 i 118 osób**).

KUJAWSKO-POMORSKIE SAMORZĄDOWE STOWARZYSZENIE SALUTARIS

Kujawsko-Pomorskie Samorządowe Stowarzyszenie „Salutaris”.

Powstałe z inicjatywy Samorządu Województwa i zarejestrowane w dniu 7 sierpnia 2012 r. Stowarzyszenie jest formą partnerstwa regionalnego jednostek samorządu terytorialnego województwa kujawsko-pomorskiego, realizujących ideę solidaryzmu samorządowego, które udzielają sobie wsparcia w zakresie likwidacji skutków katastrof, klęsk żywiołowych, awarii oraz innych nadzwyczajnych sytuacji. Środki finansowe przeznaczone na działalność statutową pochodzą ze składek członków Stowarzyszenia.

W 2020 r. zasady partnerskiej współpracy uzgodniono z:

- **Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą,**
- **Włocławskim Towarzystwem Naukowym,**
- **Fundacją Kujawsko-Pomorskie Forum Rozwoju Regionalnego.**

KLUCZOWE WARTOŚCI REALIZACJI CELU SPRAWNE ZARZĄDZANIE

Aktywny udział w gremiach krajowych i międzynarodowych (przewodnictwo lub współprzewodnictwo w organach statutowych):

Europejski Komitet Regionów, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Korytarz Transportowy Bałtyk-Adriatyk, Europejska Federacja Dróg Świętego Jakuba

Bezpośrednia współpraca międzynarodowa podczas kilku znaczących imprez gospodarczych: (w 2020 roku szczególnie Indonezja i Gruzja) – m.in. Kongres Azjatycki, Welconomy

Nowa Strategia rozwoju województwa – Strategia Przyspieszenia 2030+ (21.12.2020)

Przygotowania do nowej perspektywy finansowej – zaawansowanie prac nad nowym RPO - Programem Regionalnym: Fundusze Europejskie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027

Baza lokalowa dla parków krajobrazowych: Osie (Wdecki PK), Dusocin (PK Góry Łosiowe), Kruszwica (Nadgoplański PK), Czarny Bryńsk (Górznieńsko-Lidzbarski PK), Więcbork (Krajeński PK), stacja terenowo-badawcza Podmoście

Kontynuacja projektów cyfryzacji (administracja, kultura, zdrowie): Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0, Kultura w zasięgu 2.0, Budowa kujawsko-pomorskiego systemu udostępniania elektronicznej dokumentacji medycznej – I i II etap

SPRAWNE
ZARZĄDZANIE

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Kultura, dziedzictwo:

- **w Wojewódzkich obchodach 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Macierzy** udział wzięli także partnerzy zagraniczni: Przewodniczący Rady Hrabstwa Fife (Szkocja), Jim Leishman, przedstawiciel regionu Imeretia (Gruzja), dowódcy stacjonującego w Toruniu 3. Batalionu 16. Pułku Artylerii Polowej Armii Stanów Zjednoczonych oraz reprezentanci Konsula Honorowego RP w Navarrze (Hiszpania),

Cyfryzacja i funkcjonowanie społeczeństwa w dobie demokracji:

- udział przedstawicieli Województwa Kujawsko-Pomorskiego w projekcie „Supporting democratic union and active citizenship in digital era”,

Inne:

- uroczyste pożegnanie wojsk amerykańskich stacjonujących na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego 30 kwietnia 2020 r.

GREMIA MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE

W 2020 roku w kalendarzu wydarzeń z udziałem Członków Zarządu Województwa znalazło się łącznie **915 zaproszeń** na różne wydarzenia zarówno objęte patronatem, współorganizowane, wspierane, bądź całkowicie zewnętrzne.

Udział Zarządu Województwa w najważniejszych gremiach międzynarodowych i krajowych w 2020 r.:

- **Europejski Komitet Regionów (KR)** – Marszałek Województwa Piotr Całbecki – członek-zastępca w Europejskim Komitecie Regionów (w grupie politycznej EPP / EPL – Europejska Partia Ludowa), członek-zastępca w Grupie Roboczej „Zielony Ład w Terenie” w Europejskim Komitecie Regionów, sprawozdawca opinii Europejskiego Komitetu Regionów dot. oceny adekwatności ramowej dyrektywy wodnej. Prace Komisji Środowiska, Zmiany Klimatu i Energii Europejskiego Komitetu Regionów (ENVE).

Wydarzenia:

- „Stakeholder Consultation”,
- „Localizing Green Deal” w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast,
- “The role of water in the new EU Strategy on Adaptation to Climate Change”,
- „Global Lake Marathon”.

GREMIA MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE

- **Europejska Federacja Dróg Świętego Jakuba.** Prezydentem Federacji na roczną kadencję wybrano **Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego**. Samorząd Województwa od blisko dekady wspiera finansowo działania mające na celu promocję i bieżące utrzymanie Dróg Świętego Jakuba – Camino Polaco. Regularnie dofinansowuje znakowanie szlaków turystycznych, montaż i aktualizację tablic informacyjnych, publikacje przewodników i map szlaku, pozyskiwanie kamieni milowych z hiszpańskich odcinków Camino, a także organizację rajdów pieszych, rowerowych i spływów kajakowych. Przy samorządzie województwa działa również Rada Programowa ds. rozwoju Szlaku Św. Jakuba.
- **Forum Samorządów Krajów Grupy Wyszehradzkiej w Pradze** (I Forum Regionów Grupy Wyszehradzkiej V4). **Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego reprezentowany był przez Marszałka Piotra Całbeckiego**. Forum podkreśliło konieczność ukierunkowania działań w ramach Europejskiego Komitetu Regionów na przezwyciężenie kryzysu spowodowanego pandemią Covid-19. Zagadnienia odbudowy gospodarki po pandemii stały się istotną częścią programu działań gremium.
- **VII Forum Korytarza Transportowego Bałtyk-Adriatyk.** **Stowarzyszenie Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk-Adriatyk.** Głównym celem tej organizacji jest kreowanie i promocja strefy rozwojowej korytarza transportowego Bałtyk-Adriatyk w kraju i za granicą, a także zapewnienie międzyregionalnej spójności planowania strategicznego i przestrzennego w strefie korytarza w Polsce. Nasz Region na wydarzeniu reprezentowany był przez **Członka Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Sławomira Kopyścia**.

GREMIA MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE

- **Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej (ZWRP)** jest dobrowolnym stowarzyszeniem województw, którego celami są: **wspieranie idei samorządu terytorialnego, obrona wspólnych interesów województw oraz społeczno-gospodarczy rozwój polskich województw**. Związek Województw RP ma swoich przedstawicieli m.in. w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komitecie Regionów UE i Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy. Najwyższą władzą w Związku jest Zgromadzenie Ogólne, złożone z **64 delegatów-reprezentantów 16 województw – po 4 osoby z każdego województwa**. Delegatami Województwa Kujawsko-Pomorskiego są: Marszałek Województwa Piotr Całbecki, Przewodnicząca Sejmiku Województwa Elżbieta Piniewska, Radni Sejmiku Województwa: Paweł Zgórzyński oraz Jacek Gajewski.
- **Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST)**. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki objął na początku listopada 2020 r., na okres 5 miesięcy **współprzewodnictwo** w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST). Komisja Wspólna, organ pomocniczy Rady Ministrów, jest podstawowym gremium wypracowującym wspólne rządowo-samorządowe stanowiska w zakresie problemów związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego i z polityką państwa wobec samorządu, a także spraw dotyczących samorządu terytorialnego znajdujących się w zakresie działania Unii Europejskiej i organizacji międzynarodowych, do których należy Rzeczpospolita Polska.

NOWA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

W 2020 r. Zarząd Województwa kontynuował zadanie związane z **przygotowaniem nowej strategii rozwoju województwa na lata 2021-2030**. Po zakończeniu prac diagnostycznych, które zostały przeprowadzone w 2019 r., nastąpił etap prac koncepcyjnych i programowych, w ramach których najpierw opracowane zostały *Założenia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, a następnie projekt *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.

Działania Zarządu Województwa w zakresie **uspołecznienia procesu tworzenia nowej strategii rozwoju województwa**, jak i związanym z realizacją wielu wymaganych przepisami procedur, tj.:

- przeprowadzono badanie ankietowe wśród jednostek samorządu terytorialnego (wójtów, burmistrzów, prezydentów i starostów),
- zorganizowano: konferencję otwierającą prace nad nową strategią rozwoju województwa (14 stycznia 2020 r.); prace 11 paneli branżowych, przygotowano 11 spotkań dla jednostek samorządu terytorialnego województwa,
- zorganizowano spotkania środowiskowe,
- możliwość wzięcia udziału we współtworzeniu nowej strategii rozwoju województwa poprzez składanie uwag (elektronicznie i pocztą tradycyjną) do *Założeń Strategii* (20 maja 2020 r. – 2 czerwca 2020 r.),

SPRAWNE
ZARZĄDZANIE

NOWA STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

- przeprowadzono **szerokie konsultacje społeczne projektu *Strategii*** (27 lipca 2020 r. – 3 września 2020 r.): przygotowano konferencję rozpoczynającą konsultacje społeczne (28 lipca 2020 r.), zorganizowano spotkania konsultacyjne oraz zbierano uwagi i propozycje w formie elektronicznej i tradycyjnej,
- przygotowano raport **ex-ante** zawierający uprzednią ewaluację skuteczności i efektywności realizacji projektu strategii rozwoju województwa, przeprowadzono **strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko** oraz uzyskano wymagane prawem opinie i uzgodnienia do projektu *Strategii* (PGW Wody Polskie, RDOŚ, Regionalna Rada Ochrony Przyrody),

Od końca 2019 roku, w procesie tworzenia *Strategii Przyspieszenia 2030+* zorganizowano ponad **60 spotkań** z udziałem około **2 tys. osób**, odbyły się **2 konferencje plenarne**, powołano 12 paneli branżowych (**500 zaproszonych ekspertów**; aktywnie i w trybie spotkań bezpośrednich pracowało **11 paneli**), zebrano łącznie ponad **1 300 uwag, wniosków i opinii** złożonych pisemnie przez ponad **180 wnioskodawców**.

W wyniku dwuletniej pracy Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego we współpracy z partnerami, 21 grudnia 2020 r. uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął *Strategię rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.

PRZYGOTOWANIA DO NOWEJ PERSPEKTYWY FINANSOWEJ 2021-2027

Działania Zarządu Województwa związane z przygotowaniem ***Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2021-2027:***

- udział w spotkaniach roboczych:
 - ✓ dotyczących poszczególnych zagadnień, związanych z programowaniem nowej perspektywy, w tym m.in.: diagnozy, zakresu programu, warunkowości, planowanych projektów, ewaluacji, alokacji,
 - ✓ tematycznych, w tym z departamentami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego,
- bieżąca współpraca z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej, w tym udział w pracach Grupy Roboczej ds. programowania perspektywy 2021-2027 przy MFiPR,
- uczestnictwo w spotkaniach regionów z Komisją Europejską w sprawie programowania poszczególnych Celów Polityki,
- udział w pracach Konwentu Marszałków Województw RP i grup w ramach Konwentu w zakresie działań związanych z programowaniem nowej perspektywy,
- udział w konsultacjach dokumentów i składanie uwag:
 - ✓ **projektu Umowy Partnerstwa 2021-2027** (pre-konsultacje sierpień 2020 r.),
 - ✓ Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych,
 - ✓ do linii demarkacyjnej – Podział interwencji i zasad wdrażania krajowych i regionalnych programów operacyjnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027,
 - ✓ wielu innych dokumentów szczegółowych, dotyczących programowania nowej perspektywy finansowej 2021-2027,
- zlecanie analiz, konsultowanie się z ekspertami.

SPRAWNE
ZARZĄDZANIE

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Samorząd Województwa kształtuje i prowadzi politykę przestrzenną w województwie.

Ze względu na wymaganą zgodność *Planu* z ustaleniami strategii rozwoju województwa, niezwłocznie po jej przyjęciu, już na pierwszej sesji Sejmiku Województwa w 2021 r., tj. 8 lutego **podjęto uchwałę nr XXIX/418/21 w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego***. Prace nad sporządzeniem *Planu* są realizowane przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego.

W roku 2020 miały miejsce bardzo istotne zmiany przepisów – regulujące zakres merytoryczny oraz procedury sporządzania *Planu* (wynikające z nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U z 2020 r., poz. 1378)). Między innymi polegają one na:

- umieszczeniu modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa już w *Strategii rozwoju województwa*,
- konieczności uwzględnienia uwarunkowań wynikających z diagnozy przygotowanej na potrzeby *Strategii rozwoju województwa*,
- „unieważnieniu” *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*,
- wyłączeniu z planu procedury wyznaczania obszarów funkcjonalnych,
- wyłączeniu z planu procedury sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego jako części *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa*.

Aktualnie sporządzany *Plan* będzie więc miał znacząco mniejszy zakres i będzie w dużo większym stopniu dokumentem operacyjnym wobec *Strategii* – a nie „polityczno-koncepcyjnym”.

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA

Prace nad sporządzeniem *Audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego* są realizowane przez **Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku** w oparciu o przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2019 r. w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych. W 2020 r. **zrealizowano** następujące prace:

- wykonano podział województwa na jednostki krajobrazowe,
- opracowano klasyfikację wydzielonych jednostek krajobrazowych pod względem typów i podtypów krajobrazu oraz ze względu na typy rzeźby terenu,
- zbudowano bazę danych przestrzennych w zakresie cech analitycznych krajobrazu (w dwóch blokach tematycznych: przyrodniczych i kulturowych),
- utworzono bazę cech syntetycznych krajobrazu (w dwóch wskaźnikach: tradycja i funkcje podstawowe krajobrazu),
- dla każdego wydzielonego krajobrazu zidentyfikowano cechy charakterystyczne typologicznie i cechy unikatowe,
- opracowano trzy moduły tematyczne dla wszystkich jednostek krajobrazowych i przystąpiono do generowania „Kart Charakterystyki Krajobrazu”,
- przeprowadzono dalsze badania terenowe i kontynuowane kompletowanie dokumentacji fotograficznej.

Przyjęcie Audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego powinno nastąpić nie później niż do **14 marca 2022 r.**, co wynika z terminu wyznaczonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego.

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Zapewnienie właściwej realizacji polityki przestrzennej województwa na poziomie lokalnym odbywa się poprzez wspomnianą wcześniej **procedurę uzgodnień projektów dokumentów planistycznych sporządzanych przez gminy**. Dotyczy to:

- **projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**, które uzgadniane są w zakresie zgodności z ustaleniami *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, wydano **12** pozytywnych postanowień,
- **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, które uzgadniane są w zakresie zgodności z zadaniami Samorządu Województwa, realizującymi cele publiczne uwzględnione w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* – wydano **145** pozytywnych postanowień.

W 2020 r. wydano także **650 innego rodzaju opinii**, w tym: **499** dotyczących projektów: decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji dotyczących inwestycji na terenach zamkniętych; **143** uchwały Zarządu Województwa do wniosków ZRID, **2** pisma i **6** uchwał Zarządu Województwa do wniosków inwestycyjnych w trybie specustaw (**2** uchwały dotyczące inwestycji kolejowych, **2** dotyczące gazociągów i **2** dotyczące ropociągów).

ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W zakresie zgodności planowanych przedsięwzięć, współfinansowanych z RPO WKP 2014-2020, z *Regionalnymi zasadami i standardami kształtowania ładu przestrzennego w polityce województwa kujawsko-pomorskiego*, w 2020 r. wydano **219** opinii.

W zakresie zgodności z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* opiniowane są również gminne programy rewitalizacji. Zarząd Województwa w 2020 r. podjął w tym zakresie **1** uchwałę.

Ponadto w 2020 r. Zarząd Województwa podjął **15** uchwał w sprawie **zaopiniowania projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe** (w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa).

SPRAWNE
ZARZĄDZANIE

DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

W 2020 r. **zakończono** projekty:

- „Przywrócenie równowagi ekologicznej na terenach gmin województwa kujawsko-pomorskiego w związku z budową autostrady A1 w latach 2011-2015”. Projekt ten miał na celu rekompensatę gminom przyautostradowym strat przyrodniczych związanych z realizacją tej inwestycji,
- „Edukacja społeczności obszarów chronionych województwa kujawsko-pomorskiego. **Lubię tu być ... na zielonym!**”. Głównym celem projektu było zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego dotyczącej wartości terenów chronionych województwa, wiedzy na temat form ich ochrony i korzyści z tego płynących. W 2020 r. edukacją w ramach projektu objęto **4 730** uczestników. Dodatkowo objęto **2496** uczestników jednodniowymi zajęciami edukacyjnymi prowadzonymi w parkach krajobrazowych: Brodnickim, Krajeńskim, Tucholskim, Wdeckim oraz Zespole Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą,
- **budowa Ośrodka Edukacji Przyrodniczej Krajeńskiego Parku Krajobrazowego w Więcborku.**

Ośrodek Edukacji Przyrodniczej Krajeńskiego Parku Krajobrazowego w Więcborku oddany do użytku w 2020 r.

DZIAŁANIA NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

W 2020 r. **kontynuowano** projekty:

- „**BIO+ – bioróżnorodni, bioświadomi, bioodpowiedzialni, w województwie kujawsko-pomorskim**”,
- „Ochrona czynna i monitoring obszarów Natura 2000 zlokalizowanych w granicach Brodnickiego Parku Krajobrazowego”,
- **utworzenie Centrum Czynnej Ochrony Przyrody Wdeckiego Parku Krajobrazowego,**
- **odbudowa dworku w Dusocinie na terenie Parku Krajobrazowego Góry Łosiowe, prace nad powstaniem stacji terenowo-badawczej Podmoście,**
- **adaptacja zabytkowego pałacyku przy Mysiej Wieży w Kruszwicy na siedzibę Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia** wraz z utworzeniem sali edukacyjnej oraz ekspozycji przyrodniczo-historycznej.

Regionalny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Przysieku Sp. z o.o. **kontynuował** w 2020 r. zadania:

- budowa, modernizacja i wyposażenie **Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Edukacji Ekologicznej i Ochrony Bioróżnorodności Eko-Czar w Czarnym Bryńsku** (Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy),
- „Utworzenie w Toruniu ścieżki edukacyjnej i Klubu Ekologicznego "Atmosfera" oraz realizacja działań informacyjno-edukacyjnych podnoszących świadomość ekologiczną młodzieży”.

TECHNOLOGIE CYFROWE SŁUŻĄCE SPRAWNEMU ZARZĄDZANIU

Zadania związane z rozwojem technologii cyfrowych realizowane były w 2020 r. w ramach trzech zakresów: **e-Administracja**, **e-Kultura**, **e-Zdrowie**.

SPRAWNE
ZARZĄDZANIE

E-Administracja

- **Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0.**

E-Kultura

- **Kultura w zasięgu 2.0.**

E-Zdrowie

- **Budowa kujawsko-pomorskiego systemu udostępniania elektronicznej dokumentacji medycznej – I i II etap**

KLUCZOWE INFORMACJE

Prace inwestycyjno-remontowe wojewódzkich instytucji kultury:

Koszty to ok. 5,5 mln zł

Efekty działań wojewódzkich instytucji kultury:

ponad 600 wydarzeń, ponad 270 tys. uczestników tych wydarzeń

Nagrody i wyróżnienia wojewódzkich instytucji kultury w różnego rodzaju niezależnych rankingach, konkursach i plebiscytach: 9

m.in.: Muzeum Archeologiczne w Biskupinie otrzymało Nagrodę – Travellers' Choice, spektakl Teatru im. W. Horzycy w Toruniu pt. "Mazagan. Miasto" w reżyserii Judyty Berłowskiej zdobył trzy nagrody w 26. Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej, Opera Nova i bydgoscy artyści zostali w 2020 r. nominowani do nagrody im. Jana Kiepury w trzech kategoriach: „najlepszy spektakl”, „najlepsza tancerka”, „najlepsza scenografia”

Wojewódzkie obchody ważnych wydarzeń:

m.in.: **Wojewódzkie obchody 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski**, Wojewódzkie obchody setnej Rocznicy Bitwy Warszawskiej – Cudu nad Wisłą – Święto Wojska Polskiego, Wojewódzkie obchody setnej rocznicy urodzin Jana Pawła II, Święto Województwa

6 profili Województwa Kujawsko-Pomorskiego w mediach społecznościowych: Facebook (69 tys. polubień, 70 tys. obserwujących), Twitter (ponad 3,6 tys. obserwujących), Instagram (ponad 15 tys. obserwujących), Flickr, Issuu, YouTube (ponad 2,2 mln wyświetleń)

przyznanie 54 Medali Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Unitas Durat Palatinatus Cuiaviano-Pomeraniensis”

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Zarząd Województwa przywiązuje bardzo dużą wagę do kształtowania i utrwalania **dziedzictwa patriotyczno-historycznego regionu**, a także podejmuje nowe działania na rzecz kompleksowego **tworzenia silnej marki regionu Kujaw i Pomorza**.

Działania te prowadzone są na różnych płaszczyznach, wśród których należy podkreślić: uroczyste obchody świąt państwowych, a także ważne lokalne rocznice wydarzeń i spotkań.

Ich celem jest utrwalanie więzi międzypokoleniowej mieszkańców Województwa oraz budowa i kultywowanie tożsamości opartej na wspólnocie samorządowej, powstałej jako spuścizna przemian ustrojowych i terytorialnych, które zaszły w Polsce po 1989 roku.

W organizacji wydarzeń Samorząd Województwa współdziałał z m.in. samorządowymi instytucjami kultury wszystkich szczebli z terenu województwa, organizacjami harcerskimi, 8 Kujawsko-Pomorską Brygadą Obrony Terytorialnej, podejmując inicjatywy o charakterze patriotycznym, które miały na celu upamiętnienie, a także upowszechnienie wiedzy na temat wydarzeń i postaci związanych z historią Polski i historią województwa kujawsko-pomorskiego.

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

W 2020 roku były to przede wszystkim:

- **Wojewódzkie obchody 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski,**
- Wojewódzkie obchody Święta Flagi Rzeczypospolitej Polskiej i Rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- **Wojewódzkie obchody setnej rocznicy urodzin Jana Pawła II,**
- **Święto Województwa** w rocznicę przyjazdu Jana Pawła II do Torunia i Bydgoszczy (7 czerwca 1999 r.) oraz dla upamiętnienia pielgrzymki Jana Pawła II do Włocławka (6-7 czerwca 1991 r.),
- Wojewódzkie obchody rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego,
- **Wojewódzkie obchody setnej rocznicy Bitwy Warszawskiej – Cudu nad Wisłą – Święto Wojska Polskiego,**
- Obchody **czterdziestej rocznicy katastrofy kolejowej** pod Otłoczynem,
- 81. rocznica wybuchu II wojny światowej (Dzień Weterana),
- Wojewódzkie obchody Narodowego Święta Niepodległości.

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

WOJEWÓDZKIE OBCHODY 100. ROCZNICY POWROTU POMORZA I KUJAW DO WOLNEJ POLSKI

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

Obchody zostały zainaugurowane 10 stycznia 2020 r.

w Toruniu złożeniem kwiatów przez harcerzy w miejscach pamięci nawiązujących do powrotu Pomorza i Kujaw do wolnej Polski, uroczystą mszą św. dziękczynną w intencji Ojczyzny w katedrze świętych Janów oraz uroczystą sesją Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Pomorskiego.

17 stycznia 2020 r. w Golubiu-Dobrzyniu odbyły się **centralne Wojewódzkie obchody 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski**. Przez miasto przeszedł Marsz dla Niepodległej, podczas którego złożono wieniec pod pomnikiem z tablicą pamięci Józefa Piłsudskiego. Odbyła się również historyczna inscenizacja przekroczenia Drwęcy, czyli symboliczne otwarcie Bramy Pomorza dla wojsk gen. Józefa Hallera i powitania Błękitnej Armii przez mieszkańców.

Istotną częścią Wojewódzkich obchodów 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski były **uroczystości organizowane przez samorządy lokalne**, upamiętniające daty wyzwolenia poszczególnych miast spod niemieckiej administracji przez Błękitną Armię Hallera w 1920 r.

WOJEWÓDZKIE OBCHODY 100. ROCZNICY POWROTU POMORZA I KUJAW DO WOLNEJ POLSKI

KALENDARIUM OBCHODÓW:

- 10 stycznia – **inauguracja Wojewódzkich obchodów 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski w Toruniu,**
- 17 stycznia – **centralne Wojewódzkie obchody 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski – Golub-Dobrzyń,** uroczystości Powrotu Brodnicy do Macierzy,
- 18 stycznia – uroczystości Powrotu Torunia do Macierzy,
- 19 stycznia – uroczystości Powrotu Gniewkowa, Solca Kujawskiego i Kowalewa Pomorskiego do Macierzy,
- 20 stycznia – **odślonięcie tablic upamiętniających Ojców Niepodległości, którzy gościli w Bydgoszczy: J. Piłsudskiego, R. Dmowskiego, W. Korfanteo, J. Hallera,** uroczystości Powrotu Bydgoszczy, Wąbrzeźna i Nakła n. Notecią do Macierzy,
- 21 stycznia – uroczystości Powrotu Chełmży do Macierzy,
- 22 stycznia – **odślonięcie tablicy upamiętniającej postać gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego w Bydgoszczy,** uroczystości Powrotu Chełmna do Macierzy,
- 23 stycznia – uroczystości Powrotu Grudziądza do Macierzy,
- 29 stycznia – uroczystości Powrotu Tucholi do Macierzy,
- 7-10 lutego – **sztafeta biegowa Bydgoszcz/Toruń – Puck z okazji 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski,**
- 14 marca – bieg sztafetowy „100 kilometrów na 100-lecie Powrotu Pomorza i Kujaw do wolnej Polski” - Golub-Dobrzyń, Inowrocław, Brodnica, Tuchola.

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

19 sierpnia 2020 r. w **Otłoczynie** upamiętniono ofiary największej po wojnie katastrofy kolejowej w Polsce, w której życie straciło 67 osób.

Wojewódzkie obchody **setnej rocznicy urodzin Jana Pawła II**. Obchody rozpoczęły się 18 maja. W kalendarzu obchodów znalazło się również wiele koncertów, w tym widowisko artystyczne „Przyszłość zaczyna się dziś, nie jutro”.

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Miejscem, które pomimo krótkiej historii staje się już tradycyjną lokalizacją uroczystości o charakterze patriotycznym, jest **pomnik Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939**. Został odsłonięty w 2018 roku, w Toruniu na skwerze przy ul. Uniwersyteckiej, nazywanym **Parkiem Pamięci Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939**. Stanowi symboliczne miejsce upamiętnienia polskich cywili, bestialsko zamordowanych przez niemieckich okupantów w pierwszych miesiącach drugiej wojny światowej. Samorząd Województwa co roku organizuje lub współorganizuje rocznicowe wydarzenia upamiętniające ofiary Zbrodni Pomorskiej dokonanej przez oddziały paramilitarne Selbstschutz, której milczącymi świadkami są fordońska „Dolina Śmierci”, piaskownia w Łopatkach koło Wąbrzeźna czy toruńska Barbarka.

TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO

W 2020 r. przy pomniku odbyły się uroczystości składania kwiatów w hołdzie pomordowanym, w których **2 października** udział wzięli **Marszałek Piotr Całbecki, Przewodnicząca Sejmiku Elżbieta Piniewska**, radni i zaproszeni goście. m.in. **Marszałek Senatu Tomasz Grodzki** oraz parlamentarzyści. Dzień później w Parku Pamięci odbyła się **uroczystość odsłonięcia płyty upamiętniającej polskich nauczycieli zamordowanych jesienią 1939 r.**

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA WOJEWÓDZTWA

Święto Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Oficjalne obchody Święta Województwa rozpoczęła 7 czerwca msza święta w bazylice katedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Włocławku w intencji Województwa, a po niej odbyły się: koncert „Muzyczne listy Jana Pawła II do młodych” Tomasza Kamińskiego z zespołem upamiętniający setną rocznicę urodzin papieża i uroczysta sesja Sejmiku Województwa. 8 czerwca na kanale Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Internetowej odbyły się zajęcia przygotowane specjalnie na Święto Województwa. Lekcję o samorządności poprowadziła Przewodnicząca Sejmiku Województwa Elżbieta Piniewska.

Wojewódzkie obchody setnej Rocznic Bitwy Warszawskiej – Cudu nad Wisłą – Święto Wojska Polskiego. W przeddzień święta, 14 sierpnia, przy wejściu głównym Urzędu Marszałkowskiego dokonano odsłonięcia pamiątkowej **tablicy poświęconej bohaterom Cudu nad Wisłą**. W parku miejskim na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu odbyła się ceremonia odsłonięcia odbudowanego **pomnika Poległych Żołnierzy Wojsk Balonowych**. **W ramach Wojewódzkich obchodów we Włocławku** na budynku katedry odsłonięto tablicę „Dla upamiętnienia setnej rocznicy zwycięstwa polskiego nad armią sowiecką i ocalenia Włocławka”. Po przemarszu ulicami miasta, na budynku delegatury Urzędu Marszałkowskiego przy ulicy Bechiego 2 została także odsłonięta **tablica poświęcona bohaterom Cudu nad Wisłą**.

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA WOJEWÓDZTWA

30-lecie samorządu terytorialnego. 8 września 2020 r. odbyło się w Toruniu **VIII Kujawsko-Pomorskie Forum Samorządowe**. Tematem przewodnim było trzydziestolecie samorządu terytorialnego.

Gościem spotkania na zaproszenie Marszałka Województwa był **współtwórca reformy administracyjnej z 1990 roku prof. Jerzy Stępień**. W roku tym odbyły się w Polsce pierwsze wybory do samorządu terytorialnego, który w roku 1950 został zniesiony na 4 dekady. W 153 wówczas istniejących gminach (gmina Świekatowo powstała rok później), trzech byłych województw: bydgoskiego, toruńskiego i włocławskiego, rady gminy zastąpiły rady narodowe.

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA WOJEWÓDZTWA

Komiksy i publikacje okolicznościowe. Z okazji obchodów 100. Rocznicy Powrotu Pomorza i Kujaw do Wolnej Polski i 100. rocznicy zwycięskiej bitwy we Włocławku przygotowano wydawnictwa dotyczące tej tematyki. Były to m.in. dwa komiksy: „**Wolność nie umiera nigdy. Powrót Pomorza i Kujaw do wolnej Polski**” i „**Ostatni Bastion. Wojna polsko-bolszewicka 1919-1921**”.

Na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego powstał komiks „**Jan Paweł II – nasz patron**”.

W 2020 r. kontynuowano prace nad serią komiksów o bohaterach, w efekcie czego powstały komiksy o **Elżbiecie Zawackiej** i **Edwardzie Stachurze**.

Albumy fotograficzne. Systematycznie realizowany jest cykl wydawniczy pod nazwą „Kujawsko-Pomorskie Powiaty”. w roku 2020 ukazała się kolejna pozycja – poświęcona powiatowi lipnowskiemu.

W 2020 roku przystąpiono do realizacji **spotów informacyjno-promocyjnych**:

- o rocznicy odzyskania niepodległości, w tym również o modzie, zwyczajach i kulinariach sprzed 100 lat,
- krótkie filmy o honorowych obywatelach Województwa Kujawsko-Pomorskiego, insygniach,
- animacje grafik tematycznych dot. gospodarki, rolnictwa, zdrowia i opieki senioralnej w kontekście działań samorządu województwa.

KSZTAŁTOWANIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ WŚRÓD MIESZKAŃCÓW I PROMOCJA WOJEWÓDZTWA

Najwyższym odznaczeniem przyznawanym przez samorząd województwa jest Medal Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „**Unitas Durat Palatinatus Cuiaviano-Pomeraniensis**”. Wyróżnienie to funkcjonuje w dwóch wariantach: medalem srebrnym honorowane są osoby oraz instytucje w uznaniu zasług na rzecz Województwa Kujawsko-Pomorskiego i jego mieszkańców, z kolei medalem złotym nagradzane są osoby i instytucje za zasługi w zakresie walki o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej i prawa człowieka.

W 2020 roku Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyznał tego typu 54 medale.

Szczególną grupę uhonorowanych stanowią osoby, które w danym roku ukończyły setny rok życia. Akcja wyróżniania 100-latków z Kujaw i Pomorza jest kontynuacją zapoczątkowanej w 2018 r. akcji honorowania „**Rówieśników Niepodległej**”, świadków historii odrodzenia Polski po 1918 roku.

Medale **Hereditas Saeculorum** przyznawane są za wyróżnione prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkach województwa kujawsko-pomorskiego.

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

PROMOCJA WOJEWÓDZTWA

Media społecznościowe województwa. Promocja województwa w dużej mierze opiera się na aktywności w mediach społecznościowych. Aktualnie województwo posiada 6 profili w mediach społecznościowych:

- **Facebook** (69 tys. polubień, 70 tys. obserwujących),
- **Twitter** (ponad 3,6 tys. obserwujących),
- **Instagram** (ponad 15 tys. obserwujących),
- **Flickr**,
- **Issuu**,
- **YouTube** (ponad 2,2 mln wyświetleń).

Oficjalna oś promocyjna #LubieTuByc.

Album „Miasta Kujaw i Pomorza. Pionowo i panoramicznie z drona” został uhonorowany godłem „Róży Regionów” w kategorii projekt specjalny. Konkurs ten organizowany jest przez „Wiadomości Turystyczne” magazyn branży turystycznej. Album został doceniony za nowatorski sposób, w jaki zobrażowane zostały miasta regionu. Województwo Kujawsko-Pomorskie otrzymało 1. nagrodę w kategorii media elektroniczne za profil województwa na Instagramie w 2020 r. w konkursie Medialna Perła Samorządu organizowanym przez Dziennik Gazetę Prawną.

KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

Rok 2020 był kontynuacją wielu działań prowadzonych przez Zarząd Województwa w zakresie **mecenatu nad kulturą i sztuką**.

Koszty **priorytetowych prac** związanych z modernizacją i rozbudową **najważniejszych dla Województwa instytucji artystycznych** w 2020 r.:

- przygotowanie inwestycji Rozbudowa **Opery Nova w Bydgoszczy** o IV krąg wraz z infrastrukturą parkingową – 203,6 tys. zł,
- przygotowanie dokumentacji pod rozbudowę i remont **Filharmonii Pomorskiej im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy** – 500 tys. zł,
- zadania inwestycyjno-remontowe w **Teatrze im. Wilama Horzycy w Toruniu** – 3,2 mln zł.

KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

W 2020 r. dzięki wsparciu finansowemu uzyskanemu z budżetu województwa następujące **samorządowe instytucje kultury** realizowały również **zadania inwestycyjno-remontowe o mniejszym zakresie rzeczowym** oraz dokonywały zakupów koniecznego wyposażenia o łącznej wartości **1 595 500 zł**:

- Opera Nova w Bydgoszczy,
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska,
- Muzeum Etnograficzne im. M. Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu,
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku,
- Muzeum Archeologiczne w Biskupinie,
- Ośrodek Chopinowski w Szafarni,
- Pałac Lubostroń w Lubostroniu,
- Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy,
- Wojewódzka i Miejska Publiczna im. dr. W. Bełzy w Bydgoszczy,
- Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny w Toruniu (Pałac Dąbskich).

Filharmonia Pomorska im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy zakończyła realizację projektu trwającego od 2017 r. pn. **„Zakup sprzętu i wyposażenia Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy”**. Projekt był współfinansowany w ramach Działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury *Programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*.

KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

Istotną częścią zadań Zarządu Województwa w 2020 r. w zakresie wsparcia infrastruktury kultury były inwestycje dotyczące **przebudowy budynków na cele kulturalne oraz modernizacje i przebudowy budynków będących już infrastrukturą kultury:**

- **Młyn Kultury w Toruniu** – przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku magazynowego przy ul. Kościuszki 77 w Toruniu – na budynek o funkcji użyteczności publicznej,
- **Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny w Toruniu** – nadbudowa i rozbudowa dawnego budynku kinoteatru „Grunwald” przy ul. Warszawskiej 11 w Toruniu z przeznaczeniem na teatr,
- **Pałac Dąbskich** (Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny w Toruniu),
- **Teatr im. Wilama Horzycy w Toruniu,**
- **Zespół Pałacowo-Parkowy w Lubostroniu,**
- **Spichlerz dworski w Kłóbce,**
- **Zespół Pałacowo-Parkowy w miejscowości Wieniec.**

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

Pozostałe działania Zarządu Województwa w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego:

- rekonstrukcja **pomnika poległych żołnierzy Wojsk Balonowych** w Parku Miejskim na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu”, odbudowa pomnika poświęconego poległym żołnierzom wojsk balonowych w Toruniu,
- projekt „**Wsparcie opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego w 2020 roku**” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach *Regionalnego programu operacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020*,
- **Program opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020** (uchwała udzielająca 185 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych, z czego 153 zadania zostały włączone do projektu partnerskiego pn. „Wsparcie opieki nad zabytkami województwa kujawsko-pomorskiego w 2020 roku”,
- pierwsza edycja, ustanowionego przez Samorząd Województwa we współpracy z Oddziałem Kujawsko-Pomorskim Stowarzyszenia Muzealników Polskich, regionalnego konkursu **Musejon – Kujawsko-Pomorskie Muzealne Wydarzenie Roku**,
- ósmy Konkurs Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Dziedzictwo Wieków”, o medal **Hereditas Saeculorum**, którego celem jest wyróżnienie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkach województwa kujawsko-pomorskiego,

KULTURA I DZIEDZICTWO NARODOWE

Nagrody i wyróżnienia osiągane przez **Wojewódzkie Instytucje Kultury** w różnego rodzaju niezależnych **rankingach, konkursach i plebiscytach**:

- Muzeum Archeologiczne w Biskupinie otrzymało Nagrodę **Travellers' Choice**,
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku oraz Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu otrzymały wyróżnienia w konkursie **MUSEJON – Kujawsko-Pomorskie Muzealne Wydarzenie Roku 2020**,
- spektakl Teatru im. W. Horzycy w Toruniu pt. „Mazagan. Miasto” w reżyserii Judyty Berłowskiej zdobył trzy nagrody w **26. Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej**,
- Opera Nova i bydgoscy artyści zostali w 2020 r. nominowani do **nagrody im. Jana Kiepury** w trzech kategoriach: „najlepszy spektakl”, „najlepsza tancerka”, „najlepsza scenografia”,
- Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu – wystawa „Artuum Mobile. Świat Saskii Boddeke i Petera Greenawaya” uznana została za jedną z najlepszych wystaw 2020 roku przez **Dziennik Gazetę Prawną, Portal Onet**, a wystawa Mariny Abramović była nominowana do nagrody jako wydarzenie roku w ogólnopolskim plebiscycie **MocArty 2019**.

Efekty działań Wojewódzkich Instytucji Kultury w 2020 r.:

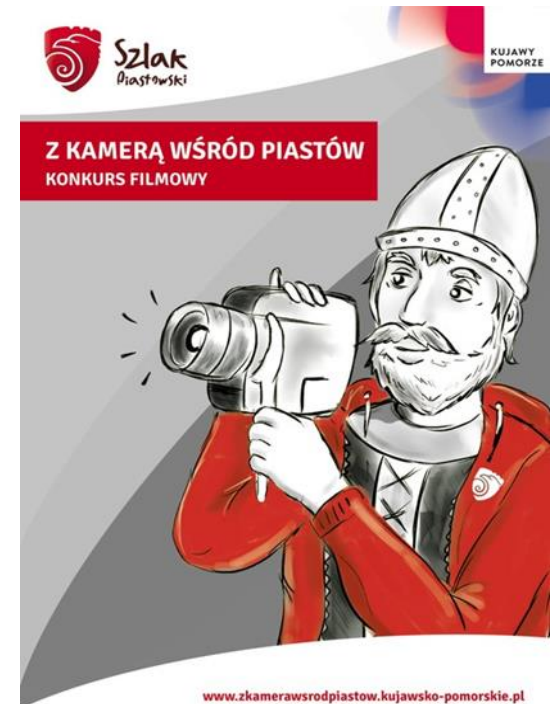
- Opera Nova w Bydgoszczy: liczba wydarzeń **31**, liczba uczestników: **21 722**,
- Teatr im. Wilama Horzycy w Toruniu: **122** spektakle, **14 520** widzów,
- Kujawsko-Pomorski Impresaryjny Teatr Muzyczny w Toruniu: **38** wydarzeń, liczba uczestników: **4531**,
- Filharmonia Pomorska im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy: liczba słuchaczy: **51 690**,
- Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy: zrealizowano **206** wydarzeń kulturalnych,
- Pałac Lubostroń w Lubostroniu: zorganizowano **17** wydarzeń, podczas których wystąpiło **179** artystów – frekwencja **2 032** widzów,
- Ośrodek Chopinowski w Szafarni: zrealizowano **18** koncertów w tym **7** z udziałem publiczności – **572 uczestników**,
- Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prüfferowej w Toruniu: prezentowane wystawy zwiedziły **12 434** osoby, przeprowadzono **82** imprezy, zajęcia edukacyjne i warsztaty. Łącznie w działaniach edukacyjnych i upowszechnieniowych wzięło udział **1 268** osób,
- Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku: prezentowane wystawy stałe oraz czasowe zwiedziło **16 398** osób, zorganizowano **108** warsztatów, pokazów, konkursów i prelekcji,
- Muzeum Archeologiczne w Biskupinie: liczba zwiedzających – **103 893** osoby,
- Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu: liczba odwiedzających: **44 477**.

PROMOCJA DZIEDZICTWA POPRZEC TURYSTYKĘ

W zakresie **turystyki i krajoznawstwa**, Samorząd Województwa realizował następujące **zadania o charakterze wojewódzkim bądź ponadregionalnym**:

- Inauguracja Sezonu Turystycznego – kampania promująca turystykę w województwie kujawsko-pomorskim „Paszport do natury”,
- Akcja „Poznaj region z przewodnikiem”,
- **konkurs filmowy „Z kamerą wśród Piastów”**. W roku 2020 odbyła się III edycja konkursu, pierwsza miała miejsce w 2017 r. Organizatorem jest Biuro ds. Rozwoju Turystyki Departament Sportu i Turystyki. Konkurs został objęty honorowym patronatem Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty. Celem konkursu była popularyzacja Szlaku Piastowskiego oraz promocja obiektów i miejsc z nim związanych. Konkurs skierowany był do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych (klasy VII i VIII) oraz ponadpodstawowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego,
- **konkurs „ODKRYWCA 2020”** – Wyróżnienia Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dziedzinie turystyki. Organizatorem Konkursu jest Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

TOŻSAMOŚĆ
I DZIEDZICTWO

PROMOCJA DZIEDZICTWA POPRZECZ TURYSTYKĘ

TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO

Szeroki zakres **działań z zakresu promocji turystyki** jest realizowany przez Zarząd Województwa dzięki aktywnemu uczestnictwu w **Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej**. W roku 2020 jednostki podległe Samorządowi Województwa w tym zakresie przeprowadziły wiele ważnych zadań, tj.:

- Kujawsko-Pomorskie Forum Branżowe „BEZ MASKI” – konferencja online,
- Mapa infrastruktury rowerowej województwa kujawsko-pomorskiego,
- Przygotowywanie regionalnego portalu dla rowerzystów,
- Promocja i rozwój Szlaku św. Jakuba,
- Promocja i rozwój Szlaku Piastowskiego.

Województwo bierze także czynny **udział w projektach międzynarodowych**, kreujących rozwój produktu turystycznego:

- **ThreeT – Thematic Trail Trigger**,
- **Cult-CreaTE**,
- **Digitourism**,
- **ECO-CICLE**,
- **HICAPS** (zakończony w 2020 r.).

WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA

Pandemia Covid-19 wpłynęła na działania Zarządu Województwa we wszystkich dziedzinach realizowanych zadań

Stan epidemii w Polsce i w województwie kujawsko-pomorskim

Pierwszy przypadek choroby Covid-19, wywoływanej przez wirusa SARS-CoV-2 w Polsce stwierdzono 4 marca 2020 r.

Pierwszy przypadek choroby Covid-19 w województwie kujawsko-pomorskim pojawił się 17 marca 2020 r., a kujawsko-pomorskie było przedostatnim województwem, w którym potwierdzono zachorowania.

20 marca 2020 r. wprowadzono w Polsce stan epidemii.

Do końca 2020 roku w województwie kujawsko-pomorskim zachorowało 84 626 osób, z tej liczby zmarło 1 507 osób.

MARSZAŁKOWSKI PAKIET ANTYKRYZYSOWY

Marszałkowski pakiet antykryzysowy, czyli samorządowy wojewódzki program przeciwdziałania pandemii Covid-19 oraz łagodzenia jej skutków w sferze społecznej i w gospodarce. Pakiet o wartości **910 000 000 zł**.

The infographic features a central blue diamond containing the text "910 MILIONÓW ZŁOTYCH" with the European Union flag. Surrounding this central element are four colored diamonds, each representing a different sector: "GOSPODARKA" (orange, top-left), "E-SZKOŁA" (blue, top-right), "SŁUŻBA ZDROWIA" (teal, bottom-left), and "WSPARCIE SPOŁECZNE" (pink, bottom-right). Each sector diamond contains relevant icons: gears and a bar chart for the economy, a computer monitor with a butterfly and a play button for e-school, a stethoscope and a medical cross for healthcare, and hands holding a heart with a house and a question mark for social support. To the left of the diamonds, the program title is written in blue and red, followed by the subtitle in red. Below this, a yellow banner displays the website "www.kujawsko-pomorskie.pl". At the bottom, logos for the European Regional Development Fund, the Polish Republic, the Kujawsko-Pomorskie Voivodeship, and the European Union are shown.

**MARSZAŁKOWSKI
PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
EPIDEMII COVID-19**
ORAZ ŁAGODZENIA JEJ SKUTKÓW
W SFERZE SPOŁECZNEJ I GOSPODARCZEJ

www.kujawsko-pomorskie.pl

**910
MILIONÓW
ZŁOTYCH**

GOSPODARKA

E-SZKOŁA

**SŁUŻBA
ZDROWIA**

**WSPARCIE
SPOŁECZNE**

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Województwo Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Wykonanie budżetu za 2020 rok

Plan na 01.01.2020

1 133 700 000 zł

- 22 500 000 zł

Wykonanie na 31.12.2020

1 060 355 763 zł

+ 62 154 283 zł

Dziękuję za uwagę